

V tomto čísle nájdete:

*****

- Vianočný príhovor
- Obecné spravodajstvo
- Výsledky volieb do VÚC
- Cirkevná rubrika
- Vianočné zvyky
- Rozhovor s T. M. Niňajom
- Denník z I. sv. vojny - 2. časť
- Anna Barániová - 95 ročná
- Školské zrkadielko
- Galérie škôlkárov
- Šport - futbal, turistika

Foto: K. Brosková

Zimná modlitbička

Milan Rúfus

*Aby bol briežik,
na briežku sniežik,
na sniežku sane,
daj nám to, Pane!*

*Zima je pre deti.
Zima je biela
ako tá dušička
z detského čela.*

*Daj deťom sniežika,
daj bielym bielu.
Daj radosť radosť,
daj nám ju celú!*

Ilustrácia: J. Šmeringai

Láska a viera nech po Vianociach ostanú...

Už len pár dní nás delí od chvíle, keď si starý podá ruku s novým rokom. Vždy, keď niečo odchádza, je v tom trochu nostalgie, ale aj nádeje. Človeku je smutno za tým, čo navždy odíde a ostane len v našich spomienkach. Ale na druhej strane, môžeme sa tešiť a dúfať, že ten budúci rok bude lepši ako predchádzajúci. Aký bude, veľa záleží aj od nás, akým si ho dokážeme urobiť.

Kým však hodiny odbijú silvestrovskú polnoc, prežijeme ešte dni, ktoré vari pre všetkých znamenajú najpodstatnejšie obdobie v roku. Atmosféra vianočných sviatkov načrie hlbšie do ľudských duší. Ľudia zvyknú mať v tomto čase akosi bližšie k sebe. Akoby sa celoročný zhon nakrátko spomalil a jeden na druhého sme mali viac času. Boli na seba milši. A to je oveľa dôležitejšie ako všetky akokoľvek drahé materiálne darčeky zabalené v lesklých pozlátkach vianočných obalov.

V posledných rokoch sa totiž komercia veľmi snaží „vytlačit“ to hlboké a duchovné, čo Vianoce znamenajú. Darčeky k Vianociam patria, samozrejme. Niekedy však menej, ale s láskou darované, znamená viac.

Pred časom som do Závažnej Poruby chodievala častejšie. Aj pred Vianociami. V mnohých rodinách, ktoré som navštívila, voňali medovníčky, či kapustnica s domácou klobáskou. Vo Vašich domovoch nechýbala atmosféra poznačená láskou a rodinnou súdržnosťou. Rada som počúvala Vaše príbehy a potom ich písala do novin. Teraz, keď už do vašej obce nechodím tak často, rada si prelistujem Porubské noviny. Aj z nich sa o Vás veľa dozvedám. Jeden z tohtoročných vianočných darčiekov je pre mňa už to, že sa Vám prostredníctvom Vašich novín,

môžem aspoň takto prihovoriť. Zaželať Vám, aby sa do tých nasledujúcich sviatočných dní i do celého roka 2006 zmesť ešte viacej lásky a viery pre každého. A aby tam, aj keď sa už každodenný život opäť naplno rozbehne, láska a viera ostali navždy.

Eva Petranová

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Október

Predseda komisie pre školstvo, vzdelávanie a šport Pavel Šarafín podal správu o činnosti komisie. Komisia pracuje v zložení: Pavel Šarafín – predseda, Miroslav Iľanovský a Peter Orvoš ako členovia. Komisia ocenila nárast počtu detí v základnej aj materskej škole a vyzdvihla dobrú spoluprácu medzi riaditeľkami oboch škôl a obcou.

Obecné zastupiteľstvo schválilo zloženie inventarizačných komisií a uložilo im vykonať inventarizáciu obecného majetku do 30.11.2005.

Ing. Pavel Beťko informoval poslancov o možnosti získať grant na výstavbu ihriska s umelým trávnikom. Podmienkou je vlastníctvo vysporiadaného pozemku pod ihrisko. Poslanci si túto myšlienku osvojili a vyčlenili na tento účel pozemok pri telocvični, ktorý spĺňa potrebné náležitosti.

November

Na novembrovom zasadnutí predniesol predseda komisie pre správu obecného majetku, služieb a CR Ing. Eugen Vadovický správu o činnosti komisie za obdobie roku 2005. Komisia pracuje v štvorčlennom zložení: Ing. Eugen Vadovický, predseda,

Soňa Šarafínová, Zdena Mikulášová a Mária Šúleková ako členovia. Činnosť komisie spočíva hlavne v príprave rozpočtu, jeho následnej kontrole a prípadnej úprave. Komisia vykonáva aj kontroly ubytovacích zariadení. Všetky kontrolované zariadenia vedú požadovanú evidenciu, ale niektoré zariadenia sú v omeškaní s odvádzaním poplatku.

Obecné zastupiteľstvo odobril kúpnu zmluvu a darovaciu zmluvu na kúpu rodného domu Milana Rúfusa.

Poslanci schválili aj nájomnú zmluvu na nájom LV H-130 s Opaliskom s.r.o.

December

Poslanci sa zaoberali zisteniami čiastkových inventarizačných komisií o priebehu a výsledkom vykonaných inventúr. Vo všetkých prípadoch súhlasili s predloženými návrhmi na vyradenie majetku. Ekonómku obce poverili úlohou aktualizovať súpis majetku najneskôr do konca januára 2006.

Obecné zastupiteľstvo schválilo Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 1/2005 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Závažná Poruba.

Finančná komisia predložila návrh rozpočtu pre rok 2006. Rozpočet je postavený ako vyrovnaný, keď predpokladané príjmy sú vo výške 10.071 tis. Sk, z čoho 8.452 tis. Sk sú vlastné príjmy a 1.619 tis. Sk sú transfery (peniaze za prenesené kompetencie) na školstvo, matriku a stavebný úrad.

Obecné zastupiteľstvo schválilo vstup obce do združenia „Asociácia horských sídiel“.

Ing. Eugen Vadovický,
zástupca starostu

OBEČNÉ SPRAVODAJSTVO

Voľby do orgánov samosprávneho kraja dňa 26. 11. 2005

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:

Počet oprávnených osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov	1027
Počet voličov, ktorým boli vydané obálky	108
Počet odovzdaných obálok	108
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do zastupiteľstva	105
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby predsedu	103

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby do zastupiteľstva podľa poradia na hlasovacom lístku:

1. Albert Albert, Dr.	13
2. Ladislav Andreánsky, MUDr.	25
3. Mikuláš Czocher, Ing.	9
4. Vladimír Čonka	5
5. Pavel Čupka	9
6. Malvína Dvorožňáková, Ing.	16
7. Jaroslav Grešo	18
8. Slavomír Guráň	3
9. Ladislav Hološ, Ing.	26
10. Peter Hruška, Ing.	20
11. Marian Hubka, Mgr.	8
12. Jaroslav Hus, Ing.	10
13. Ján Jaňák	13
14. Magda Juríková	7
15. Ján Kazár, Ing.	22
16. Soňa Kostúrska	3
17. Michal Kotian, Dr.	7
18. Milan Kružliak, Ing.	18
19. Ján Kubek, Ing.	6
20. Ján Kuska, Ing.	24
21. Ľubomír Marjovič, Ing.	13
22. Dušan Matejka	12
23. Milan Mertoš, Mgr.	5
24. Peter Nemeč, Ing.	16
25. Peter Pethö, Ing.	20
26. Jozef Repaský, Ing.	27
27. Erika Skubíková	4
28. Alexander Slafkovský, MUDr.	29
29. Milan Stromko	27
30. Eva Šingliarová	15
31. Miroslav Šutliak, JUDr.	9
32. Viera Terešková, RNDr., CSc.	38
33. František Zubaj	4
34. Ján Žiak	5

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby predsedu podľa poradia na hlasovacom lístku .

1. Juraj Blanár, Ing.	41
2. Natália Klempaiová, Ing.	1
3. Tibor Michálek, Ing.	24
4. Andrej Sočuvka, Ing.	14
5. Radomír Szabó, Ing.	5
6. Jozef Štetina, Ing.	1
7. Jozef Tarčák, PaedDr.	17

Voľby predsedu dňa 10. 12. 2005

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:

Počet oprávnených osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov:	1031
Počet voličov, ktorým boli vydané obálky:	90
Počet odovzdaných obálok:	90
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby predsedu	90

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby predsedu podľa poradia na hlasovacom lístku.

1. Juraj Blanár, Ing.	68
2. Jozef Tarčák, PaedDr.	22

Predseda volebnej komisie: Dr. Dušan Migal'fa
Členovia volebnej komisie: Ľudovít Míša, Ing. Milan Oriješčík, Dáša Rúfusová, Jana Niňajová, Natália Tarčíková
Zapisovateľ volebnej komisie: Anna Mikulášová

Demografické údaje obce Závažná Poruba - december 2005

Počet obyvateľov celkom:	1211
z toho občanov:	1061
detí:	150
Priemerný vek	43 rokov
Zmeny v tomto roku:	
Prihlásených	18
Odhlásených	13
Narodených	10
Zomretých	20

V tomto roku uzavreli manželstvo:

Pavol Obrcian a Anna Ondernická, Roman Pekárek a Petra Matějková, Radoslav Jančuš a Miroslava Tomčíková, Mgr. Pavel Baráni a Mgr. Katarzyna Joanna Jankowska, Vladimír Dřengubiak a Veronika Pilná, Michal Kubo a Tatiana Olejová, Michal Ursíny a Magda

Hatiarová, Vladimír Závodný a Jana Mlynárová, Peter Jambrich a Barbora Kucková, Pavol Struhár a Anna Laučíková

V tomto roku sa narodili:

Simona Sabadinová, Tomáš Medla, Alex Král', Lea Obrcianová, Matúš Hollý, Matej Kaltenstein, Zuzana Jurečková, Lukáš Berzety, Adam Kožíšek, Martin Ploch

V tomto roku nás navždy opustili:

Adam Jambrich, Emília Brošková, Darina Jambrichová, Emília Valentová, Mária Kováčová, Pavel Kul'havý, Ľudovít Hladký, Zuzana Mikulášová, Ing. Ján Agnet, Pavol Iľanovský, Zuzana Kováčová, Ján Konvit, Emília Beťková, Ján Križka, Michal Valent, Miloš Valent, Ján Kubín, Ružena Staroňová, Aurel Kul'havý, Zuzana Niňajová

Ohľaduplne k prírode, citlivo k stromčekom

Rok ubehol a pred nami sú opäť Vianoce. Rodiny sa schádzajú a ľudia sú k sebe milší, pozornejší, lepší. Neodmysliteľným symbolom Vianoc je vyzdobený stromček, alebo aspoň vetvička z neho s voňavým ihličím. Mnohí z nás si tieto sviatky nevieme predstaviť bez neho. Zájdem do hory a ten náš stromček si jednoducho prinesieme domov. Tak to bolo od nepamäti. Pritom si ani neuvedomujeme, koľko bolo treba v lese vykonať roboty od jeho zasadenia na jar, až po jeho ochranu v neskoré jeseni. Sú to naši občania – členovia Združenia majiteľov lesov, ale aj nečlenovia, ktorí sa o les starajú, aby nám slúžil k zdraviu a úžitku. Aj touto cestou za výbor ZML PS a tiež v mene svojom im všetkým za záslužnú prácu ďakujem.

Chcel by som Vás požiadať, buďte citliví a ohľaduplní k prírode a vianočným stromčekom v čase, keď si budete vyberať ten svoj stromček.

Želám vám k Vianociam veľa pohody v kruhu rodiny. Stromček nech Vám dotvára príjemnú voňavú vianočnú atmosféru.

V novom roku nech vám slúži zdravie a šťastie nech vás neopúšťa.

Ladislav Staroň, predseda ZML PS

Kalendárium

Čo sa stalo pred 75 rokmi

Na Štedrý večer v roku 1930 sa v Závažnej Porube po prvýkrát rozsvietili elektrické žiarovky. Pripomíname si 75. výročie elektrifikácie obce.

Reklama je reklama

Žijeme v čase reklamy a už ani neuvažujeme nad tým, ako sa dostať z tohoto začarovaného kruhu

V snahe nájsť niečo také, čo nás osloví, štukáme každý večer televíznym prepínačom a hľadáme a hľadáme. A ani sa nerozčertíme, keď na každom kanáli, akoby v jednej vlne sa valí rieka ponuky a služieb. Ešte aj zvuk je silnejší, aby zobudil spiacich, čo zdiemli pri podpriemerných filmoch, či slabučkých televíznych programoch.

Nedávno, len tak pre seba, som listoval v jednom týždenníku. Z dvanástich strán vydania sa na ôsmich stranách usmievala reklama. Pochopil som. Ak chcem čítať o tom, čo sa deje doma, tak to predsa musí niekto zaplatiť, inak by tie noviny neexistovali. Takže spokojnosť je obojstranná: vlk je sýty a baran celý. Staré pravdy už prestali platiť. Okrem jednej: všetkého veľa škodí. Lebo niekedy túžim mať štyri ruky, aby som si naraz dokázal zakryť oči a súčasne zapchať uši. Ešte že televízia nedokáže prenášať aj vôňu, lebo piatu ruku si už predstaviť neviem.

-dm-

CIRKEVNÁ RUBRIKA

Každodenné Vianoce

Vianoce. Akoby na pár dní v kalendári zastal čas. Dobrých aj zlých celkom rovnako páli mráz a ešte niečo. Láska a dobro. Oboje vyviera z hĺbky atmosféry týchto zimných sviatkov, ktorých pôvod nie je celkom ľudský. To cíti azda každý.

Hviezda nad Betlehemom dáva zvláštne znamenia. Rozpráva, celkom prirodzene, akoby to bola jej najzákladnejšia vlastnosť. Ale ani kameň predsa nemôže mlčať, keď sa deje niečo také tajomné. A veľké. Boh... Boh medzi ľuďmi. V jaskyni, v maštali, na sene. Je to vôbec možné? A prečo? Náhlime sa z nákupov do tepla. Ukryť darčeky a zohriať sa. Usmiať sa na blízkych, byť k nim čo najpozornejší, veď sú Vianoce. Škoda, že tak zriedka.

A aj preto musel prísť. Ako láska, ktorá je stále, nielen na Vianoce. Spoločná večera. Vôňa ihličia, vyprázaný kapor a blízkosť rodiny. Veď sú Vianoce. Je viac času ako inokedy. Škoda... že iba teraz. A aj preto prišiel. Ako človek. Človek, ktorý chce ľubiť, pociťovať aj rozdávať blízkosť. Stále. Nielen na Vianoce.

Obdarujeme sa. Rodičia deti, deti rodičov, manželia jeden druhého, priatelia navzájom. A najväčšiu radosť nám nerobí to, čo sme dostali, ale neraz práve to, čo sme dali. Pretože to potešilo niekoho, koho ľúbime a na kom nám záleží. Škoda, že to tak zväčša býva iba na Vianoce...

Našťastie, práve preto, aby sme nezostali s láskou tak pozadu, prišiel On. Boh. Láska. Človek. Ježiš Kristus. Na Vianoce pred dvetisíc rokmi. Na Vianoce dnes, zajtra, o týždeň.

„Každý deň raz budú Vianoce...“ spieva sa v jednej známej piesni. O to práve ide. Hoci nebudú vždy voňať ihličím a kaprom, môžu stále voňať láskou a dobrom. Bez nich by nemali zmysel. A nielen ony, ale ani naše životy, ani my. Bez lásky a dobra, bez chuti byť tu pre iných náš svet umiera.

Zlato, kadidlo a myrhu dostal Ježiš od kráľov. Od svojho Otca dostal obyčajný drevený kríž, na ktorom bude musieť umrieť. Len preto, že bude ľudom hovoriť o láske a odpúšťaní.

Vianoce...čas akoby zastal. Na pár dní, ktorých čaro v nás vždy ešte tlie. A v tom je nádej. Neuhasiť plamienok, ale rozduchávať ho. Udržiavať ho a roznečovať. Láskou a dobrom, ktoré nás oslovili na Vianoce. A nezáleží na tom, akým spôsobom. Je tu Boh, je tu láska, aj my sme tu. V tom je zmysel všetkého. O tom hovorí Dieťa v jasličkách, anjeli, ktorí mu spievajú Glória - Sláva, kňazi na štedrovečerných službách Božích, či polnočnej, my sami pri štedrovečerných stoloch.

Spev o láske, ktorá sa nikdy nekončí. To je jej atribút. To je jej cieľ. To je aj naše prvoradé poslanie na tejto Zemi. Nielen na Vianoce. Stále.

Vladimír Pavlík, ev. farár

Vianočné svetlo

Vianoce, sviatky pokoja, lásky a rodinnej pohody. Také boli aj v minulosti, aj keď oveľa skromnejšie, ako je tomu dnes. Skromné príbytky, vôňa ihličia, praskot horiaceho dreva v sporáku, rozsvietené sviečky, ktoré dotvárali príjemnú rodinnú atmosféru. Vianoce, to boli aj návštevy a aktívna účasť na Službách Božích v Lipt. Jáne. Chôdza zasneženou prírodou popod Dubec mala tiež svoje kúzlo, aj keď to vtedy tak nevnímali. Bola taká doba, na ktorú naši starí rodičia spomínajú s úctou a my ich svojim spôsobom obdivujeme. Plameň sviečok a petrolejových lúčok bol stálym členom domácností. Svet však kráča dopredu a technická revolúcia zasiahla aj našu obec.

Bol Štedrý večer v roku 1930, keď sa v našich domácnostiach rozosvietili elektrické žiarovky. Je tomu 75 rokov. Postupne pribúdali v rodinách prvé spotrebiče - rádio, varič, až po terajšie moderné vymoženky doby, ktoré spríjemňujú život, poučenie a zábavu.

Keďže si pripomíname 75. výročie pripojenia našej obce na elektrický prúd, nestaňme sa v tomto vianočnom čase len „otrokmi“ toho, čo nám táto doba prináša. Nezabúdajme na pravý zmysel Vianoc. Nech betlehemske svetlo zohreje aj naše srdcia a túto vianočnú pohodu snažme sa preniesť do všedných dní nového roku.

Jaroslav Jurečka

Bohoslužobný život zboru

Záver cirkevného roka je väčšinou kľudný. Nebolo tomu inak ani tohto roku. Mali sme len opakujúce sa príležitosti a to:

16. októbra Poďakovanie za úrody zeme so slávnostnými službami Božimi a malou ukážkou toho čo sa tohto roku urodilo.

31. októbra Pamiatka reformácie - už tradičný evanjelický sviatok.

1. novembra Pamiatka zosnulých. Doobeda sme mali služby Božie, na ktorých sme si prečítali mená tých, ktorí nás tohto roku opustili, resp. od 1. nov. minulého roku a večer sme sa zúčastnili ekumenického stretnutia pri kríži na cintoríne s rím. kat. bratmi a sestrami.

27. november sme začali nový cirkevný rok 1. adventnou nedeľou, ktorú nám spestrili deti svojim milým programom.

Predsedníctvo cirkevného zboru informuje:

Slovom Božím a modlitbou si dali požehnať svoje manželstvo: Pavol Struhár a Anna Laučíková - „Čo Boh spojil, človek nerozlučuje“

V nádeji vzkriesenia sme sa v uplynulom období rozlúčili s týmito našimi blízkymi: Zuzana Niňajová, rod. Kováčová - 74 roč. „Blahoslavení sú všetci, ktorí v Pánu umierajú“

V uplynulom období sme krstili:

Petra Sleziaaka, Leu Gugovú, Moniku Harskú, Petra Podstaveka, Slávku Mlynčekovú - „Kto uverí a pokrstí sa, bude spasený“

O členstvo v našom zbere požiadali:

Pavol Struhár, Anna Struhárová, Peter Podstavek a Monika Harská

Podávajúc túto správu o stave nášho zboru, pozývame Vás k spoločnému stretnutiu na Službách Božích počas Vianoc. Na Štedrý večer o 17. hod., Prvý sviatok Vianočný o 10,30 hod. a na Silvestra o 17. hod.

Požehnané prežitie Vianoc a hojnosť Božej milosti do roku 2006
Predsedníctvo cirkevného zboru **Závažná Poruba**

Hlboké prežitie vianočnej zvesti

Poprosili ma, aby som sa Vám prihovril niekoľkými myšlienkami k vianočným sviatkom. Je veľmi zaujímavé, akú obľubu si tieto sviatky našli v našej spoločnosti. Slávime ich všetci, veriaci i neveriaci. Dokonca aj za čias náboženskej neslobody si celá krajina sadala k štedrovečernému stolu a slávila Vianoce, hoci sa prezentovali ako sviatky zimy, sviatky pokoja či sviatky rodiny. Mnohí boli i vtedy presvedčení, že tým sa nevyčerpáva ich obsah a poslanstvo Vianoc je oveľa hlbšie.

No zdá sa, že sme dnes v ohrození prežívať vianočné sviatky ešte plytšie než vtedy. Žijeme uponáhľaný život v hluku sveta, nedokážeme si nájsť čas ani len na uvedomenie si toho, čo prežívame a výsledkom je to, že sme sa odcudzili samým sebe. Žijeme čoraz viac konzumne, poháňa nás predovšetkým idea „mať“ a nie „byť“. Niet priestoru ani snahy po zastavení sa, obzretí sa naspäť, k stíšeniu sa pred sebou či pred Bohom. Tak síce žijeme v dosiaľ nevidanej rýchlosti, no uniká nám podstata, zmysel, okamih ponorenia sa do tajomstva.

Vianoce nám ponúkajú práve takéto okamih vnorenia sa do tajomstva. Tajomstva Boha, ktorý predovšetkým „je“. Je taký, že sa stal jedným z nás, stal sa človekom. Vniknúť do tohto tajomstva však vyžaduje zastaviť sa a stíšiť sa pred sebou i pred Bohom, ktorý sa stal bezbranným dieťaťom. Pre mnohých je predstava malého Ježiša v chudobnej maštali len milá spomienka do detských čias, keď sme žili v krásne naivnom presvedčení, že darčeky nám nosí Ježiško. Predstava patriaca do detstva, nič viac. Hrozí nám naozaj to, že raz bude vianočný príbeh, ktorý sa stal pred 2000 rokmi len rozprávkou?

Vianoce nám ponúkajú viac, než toto. Presvedčenie, že veríme v Boha, ktorý je. V Boha, ktorý je pri človeku tak blízko, že sa ním dokonca stal. Stal sa našim ľudským bratom, aby spolu s nami znášal ťažkosti života. Dokážeme však naplno precítiť a prijať túto fantastickú správu pre každého jedného z nás?

Hlboké prežitie vianočnej zvesti a Božou milosťou naplnený nový rok 2006 Vám všetkým vyprosuje

Miroslav LETTRICH, kaplán

Mamina koleda

Niest' bremeno a spievať. Je málo takých, čo to vedia. A ešte menej slov, ktoré by vedeli poďakovať za to. Preto písať príbeh 95 ročnej Anny Barániovej nie je ľahké. Znamená nielen spomínať, ale hlavne hovoriť o tom, čím žije a ako v tomto vzácnom veku sama vníma dar života. Nie je to človek pre nikoho. Je to človek pre ľudí, zvlášť však pre svoje deti. „Je to naša dobrá mamka a naša vďačnosť sa podobá vďačnosti detí, ďakujúcich za studničku.“ Ešte stále chodia ku nej s krčiaztkom po vodu. Studnička ponúka dobrú vodu a krčiaztek sa nikdy nerozbiel.

Pamätá desať prezidentov

Narodila sa 16. októbra 1910 ešte za čias Rakúsko-Uhorska. Pamätá I. svetovú vojnu, vznik Československa, Slovenský štát, II. svetovú vojnu, Československo po Februári 1948, spomína na ruské tanky v auguste 1968, takmer osemdesiatročná prežila rok 1989 a dočkala sa i Slovenskej republiky. Pamätá desať prezidentov: T. G. Masaryka, E. Beneša. K. Gottwalda, A. Zápotockého, A. Novotného, L. Svobodu, G. Husáka, M. Kováča, R. Schustra, I. Gašparoviča. Každé meno hlavy štátu znamená jednu etapu jej neľahkého života. V knihe jej života stojí napísané: „pre nás je vzorom ženskej cnosti, manželskej statočnosti, bázne pred Hospodinom a absolútnej materinskej odovzdanosti.“

Začnime však podľa abecedy času. „Do školy som rada chodila, lebo nás učil dobrý pán učiteľ Bobák a náboženstvo vyučoval pán farár Kuna. Boli sme tri dievčatá a jeden chlapec. Všetci ma už predišli do večnosti,“ začala rozprávať svoj príbeh a dodala: „...keď som skončila školu, začala som robiť na Čiernom Váhu. Do L. Hrádku pešo po hrádzi Váhu a potom „mašinkou“ ďaleko, ďaleko do hory. Sadili sme stromky, vyžínali... Hora sa rúbe v osemdesiatke. Tie „moje sadeničky“ už určite z grúňov poodvážali nákladné autá.“ Ani sa tomu nechce veriť. Kým stromy rastú, človek starne.

Hanka, veď nám zaspievaj!

„Od malička som mala dobrý hlas, rada som spievala. Ženy mi neraz povedali: Hanka, veď nám zaspievaj! Sadla som si na peň a spievala. Ako aj teraz: „Čo sa, Anča, čo sa nečešeš...pôjdem do hájička, sadnem si na peň, tam sa budem česať celý deň...“ Za dievčať a robila pri murároch „šichtu“ aj im varila. Stávali na Zemplíne a neboli to týždňovky, ale celé leto: od Ducha až do zimy. Vydávala sa ako 21 ročná a život dala šiestim deťom. Dve detičky zomreli v útlom

• Anna Barániová, 95 ročná

veku, vychovala jednu dcéru a troch synov. Dnes sa teší z piatich vnúčat a dvoch pravnúčat. Len pred niekoľkými týždňami jej po neveste odkázala MUDr. Valčáková, aby sa ukázala na ambulancii. Lekárka otvorila čistú, nepopísanú zdravotnú kartu a po vyšetrení konštatovala, že zdravotný stav pacienta je primeraný veku. Choroby ju obišli, nemocnicu nepozná, deti sa narodili doma, „ochorela“ len vtedy, keď spadla zo šopa.

Nože zamkni !

„Do stovky mi chybuje už len päť rokov a cítim sa ešte pri sile. Cestu do kostola nájdem aj poslepiačky. Celý deň chodím hore-dole, vždy si nájdem robotu okolo domu, v záhrade, prečítam noviny, pozerám televízor, opatrím si kuričky, starám sa o jahniatka i psika,“ popísala svoj režim dňa a my obdivujeme vitalitu a pýtame sa, kde je tá studnička, čo z nej čerpá silu. „Mám dobrú nevestu, kúpi mi vitamíny a každý deň vypijem poháriček koňaku, ale dobrieho. A nemyslieť na choroby. Vyprevádzať, alebo čakať deti a vnúčatá a tešiť sa každému novému ránu: to je údel starých rodičov. Škoda len, že moje priateľky sa už presťahovali do Brestovej. Rada som chodievala ku susede Zuzke Rúfuske. Vedeli sme sa dobre „porozprávať“ aj sme si spolu zanôtili. Raz, keď sme si pospevovali „takie mrzkie“ vravím Zuzke: Nože zamkni, aby nás nik nepočul...“ čo si o nás pomyslia... Ale najradšej sme spolu spievali tie naše „dievockie,“ a hneď zaspievala čistým hlasom: „Dievča, dievča, pod' tancovať, keď ma vezmú za vojačka, budú plakať tie porubské dievčatka...“ Tu treba povedať, že vďaka jej hudobnému nadaniu, dobrej pamäti a podaniu sa uchovali viaceré porubské piesne. Dnes tvoria klenotnicu

• Október 2005 - zápis do Pamätnej knihy obce Závažná Poruba

repertoáru Poludnice, zaznamenalo ich aj prvé porubské CD Závažná Poruba moja rodná a piesne prebrali i viaceré folklórne súbory. Tak je to: pieseň žije len vtedy, keď sa spieva. Nositelia tradícií však môžu oživiť iba to, čo uchovali pamätníci.

Čo oči uvideli, to dušu uspokojilo

Keď sa pred rokom vnúčik Paľko priženil do Krakova, stále mala na mysli, ako sa mu vodí v tom svete. Nakoniec jedného dňa sa vyklulo šidlo z vreca a z mosta do prosta povedala synovi:

„Paľko, poďme do toho Krakova, či to dieťa netreba domov vziať.“ A svoju nevestu oslovila prosbou: „Sonka, treba mi vybrať doklady u policajtov, ako cez hranicu?“ Keď sa všetko zariadilo a stará mamka uvidela novučičké doklady, s radosťou povedala, ale len pred svojimi: „Na fotke naozaj dobre vyzerám, chybu nemám, môžeme sa vybrať...“ A naozaj. Túžba sa stala skutočnosťou. Ako deväťdesiatpäťročná cestovateľka sa zaviezla do Poľska. Na hranici nikto žiadne doklady nežiadal a tak sa veru zdôverila: „My sme tu asi načierno, keď od nás nič nechceli, treba nám „letieť“ domov, aby nebolo zle!“

Silný materinský cit však aj v tejto chvíli prekonal všetky strachy. Veľmi sa chcela dotknúť vnuka, pohľadiť jeho manželku a na vlastné oči presvedčiť, že mladí žijú dobre a spolu sú šťastní. „Čo oči uvideli, to dušu upokojilo. Stará mama sa domov vrátila šťastná. Bodaj by sa netešila. Veď vždy myslela viac na druhých, ako na seba a mala radosť, keď deťom bolo dobre. Ako že je sotva možné, nemilovať deti a skrze ne všetko, čo je čisté a prosté.

A to je naše svedectvo o výnimočnej mame, ktorú chcel život zraziť na kolená, ale ona nad ním zvíťazila. A všetko zlé premenila na dobré a krásne. Skoro ako v rozprávke. Ibaže v živote je to oveľa ťažšie. Nevyslovené zverme básničke Milana - suseda z „višňej.“

A opäť Vianoce.

A opäť koleda.

*Ešte jej dáva Boh
zo svojho obeda.*

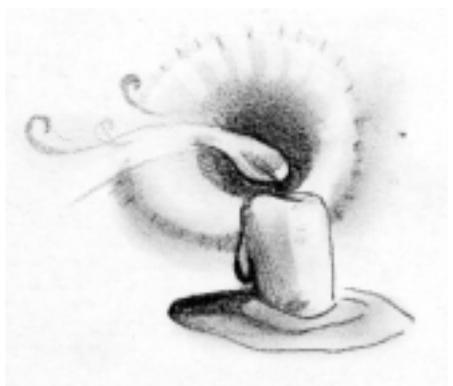
Ešte je za stolom.

*Kým si ju odvolá,
na jeho znamenie
odíde od stola.*

Ešte je za stolom.

*Potichu, pospiatky,
anjelom odkladá,
úlomok z oblátky.*

Hanke Baráni, rod. Kováč, od Miškov k sviatku

O päť rokov – storočnica,

*to by bola učebnica
na hodiny dejepisu!*

Čo toľké roky prinesú!

*Štyri roky má to dievča,
keď ocko do vojny kráča!*

*Za Uhorskú monarchiu
neviných chlapcov pobijú!!*

*Málokto sa domov vráti,
biedu rodín nik nesplatí!*

*Konečne sú zasa spolu,
deti navštevujú školu...*

*Vznikla nová Republika,
máme tatka Masaryka
a s ním priveľké nádeje,
každý Maďar sa nám smeje...*

*Normálne žije dedina,
my máme dcéru, Vy syna,
svet však do krízy upadá,
z malých podpôr sa žiť nedá!*

*Keď sa to trocha zlepšilo,
k novej vojne sa chýlilo,*

*málo sa naplní misa,
no máme Hitlera, Tisa!!*

*Vojna svetová zas tu je,
naša mlad' na front rukuje!*

*S Hitlerom sú jedna ruka
Hlinka s gardou, Tiso, Tuka...*

*Sme dedina luteránov,
máme vládných komisárov*

*chudoba poslúchať musí,
či sú tu Nemci, či Rusi...?*

*Bol by z toho román asi
aké si prežila časy.*

*Za necelú storočnicu,
nie ja jednu učebnicu.*

*Nič inak nejde človeku,
iba žiť úmerne veku.*

*Prežiť zlé i lepšie chvíle,
keď Ťa ľubia deti milé!!*

*Ži aj ďalšie roky v zdraví,
vinšujú Ti z Bratislavy*

*ešte šťastia viacej troška
Nahálkovi: Peter, Božka*

16. 10. 2005

Adventný čas

Toto obdobie mám veľmi rada. S deťmi v škole robíme vianočnú výzdobu, pripravujeme darčeky pre svojich najbližších a vďaka nám začína vládnuť radostnejšia atmosféra. Žiaci sa zodpovednejšie stavajú k učeniu. Je to preto, aby si čo najviac zaslúžili pripravené prekvapenia, alebo sa už od septembra vžili do svojich povinností? Ľudia sú zrazu na seba milší, ústretovejší a viac sa usmievajú.

Prišiel deň „Mikuláša“. Ráno nám deti s rozžiarenými očkami rozprávali, čo všetko im Mikuláš doniesol. Veľká radosť zavládla, keď sa v škole objavil tiež a po veselom programe a zábave rozdal ďalšie balíčky. No nebolo to posledné prekvapenie. Počas programu medzi nás zavítali pán Martin Dahlgren a pani Olinka Dzúrová, predstavitelia firmy SWEDWOOD. Prihovorili sa našim deťom, popriali veľa síl do učenia a keďže je vianočný

• Zľava: M. Dahlgren, O. Dzúrová, M. Boltžiarová

Zaslúžilý učiteľ, kultúrny organizátor, ohnivý rečník

Peter Broska,
13. 11. 1912

Čítala som niekde, a to je už dávno, ale dodnes si pamätám. Klenotník do výkladnej skrine umiestnil veľký majstrovský spracovaný diamant. Ľudia ho obdivovali, kochali sa v ňom, odhadovali jeho cenu. Od tých čias sa na učiteľov pozerám, ako na klenotníkov, ktorí dotvárajú, formujú ľudskú bytosť, brúsia charakter, myslenie i čítanie a dávajú jej tvar. Aj mňa i mojich vrstovníkov dostal do rúk jeden pedagogický výtvarník, svojím spôsobom priam umelec.

Myslím si, že tajomstvo obľúbenosti tohto sympatického učiteľa spočívalo v schopnosti vidieť v každom žiakovi osobnosť.

Mal záujem o naše problémy, pomáhal nám ich riešiť. Bol nám vo všetkom dobrým radcom, ale aj kamarátom. Vyučovanie, keď to len trochu bolo možné, prenášal do školy v prírode a neraz pri vysokohorských výletoch sme prebrúsili s ním aj partizánske chodníčky. Chcel nás mať zdravých, zdatných, učil nás s láskou prekonávať úskalia a prekážky.

Učil nás nefalšovaný dejepis aj slovenskú rodnú reč. To bývali najkrajšie hodiny, strávené s ním v našej triede. Svoje rozprávania podfarboval rôznymi citátmi, výrokmi, porekadlami i vlastnými pútavými zážitkami. Hlboké myšlienky filozofov vryl do našich vedomostí, ako keď oráč na poli oral rodnú brazdu a sial do jej záhybov kvalitné semená.

Pri výbere povolania v poslednom ročníku nám tlmočil: „Deti moje“ (tak nás oslovoval), pamätajte si, kto ľúbi svoje povolanie ako svoju prvú lásku, ten je šťastným človekom.

Polovica triedy prevzala jeho štafetu a stali sme sa učiteľmi.

čas, neprišli bez prekvapenia. Aby bola naša škola ešte krajšia, podarovali nám nábytok, ktorý vyrábajú vo svojej firme. Určite to nebolo posledné prekvapenie pre deti v našej škole, kde si našim ako jedná veľká rodina. Rada by som vám to povedala, ale kde by bolo čaro prekvapenia? Deti vám to neskôr určite prezradia.

Za celú našu školu Vám prajem veľa lásky, šťastia a pokoja v kruhu Vašej rodiny a do nového roku 2006 vykročte plní zdravia a sily tou správnou nohou.

riad. školy: Mgr. M. Boltžiarová

Nové CD

Piesňou od srdca k srdcu

CD obsahuje 28 piesní a je prístupné na Obecnom úrade v Závažnej Porube.

Peter Broska, „Zaslúžilý učiteľ“, rodák zo Závažnej Poruby, zapísal sa zlatými písmenami aj do Slovenského národného povstania. V roku 1944 bol spravodajským dôstojníkom, príslušníkom spravodajského oddelenia Hlavného štábu a jedným z najbližších spolupracovníkov generála Goliana. Staral sa o všetky potreby partizánskeho hnutia, riešil problémy zásobovania, financovania... Neskoršie sa stal prednostom OBZ V. leteckej divízie.

Dobry kritik, kultúrny organizátor, ohnivý rečník. Za jeho činnosť proti okupantom, v boli za spravodlivosť a pravdu, za ušľachtilé ľudské ideály udelili mu rôzne štátne i rezortné vyznamenania. Poctili ho aj najvyšším vyznamenaním Radom SNP I. triedy.

Po oslobodení ho čakala vojenská kariéra, ale on sa jej vzdal, vrátil sa medzi svojich žiakov, k práci pedagóga, k povolaniu, ktoré tak veľmi miloval. Nezmazateľné stopy zanechalo jeho vyučovanie v našej duši. Neraz jeho pracovná aktivita išla na úkor rodiny i osobného voľna.

Prišiel čas, keď aj učiteľ si potreboval povedať – mám ženu, druhu dobrého, chápujúceho človeka. Pôvodná mladá kolegyňa Olinka vydala sa spolu s ním po novej ceste životom. Aj my sme jasali. Lásky a vernosti vydržali im dodnes. Splnila jeho predstavy o vernej žene, starostlivej matke i chápujúcej priateľke.

V jeseni, keď sa zberajú plody zeme, dožil sa 13. septembra 2004 deväťdesiattri rokov svojho plodného života, fyzicky už krehkejší, ale duševne stále svieži. Zaujímal sa o všetko dianie doma i vo svete, zaujímajú ho aj naše osudy. Už pomaly, ale isto aj my odkvitáme ako kvety v jeho záhradke, do ktorej ho denne-denne vozi milovaný dopravný prostriedok – bicykel.

Elena Vadovická, rod. Kováčová

Štebot v rodnom hniezde

Slovenský básnik Majster Milan Rúfus oslávil v sobotu 10. decembra 2005 svoje sedemdesiatiesedme narodeniny.

Pri príležitosti jeho narodenín sa uskutočnilo tradičné stretnutie s jeho tvorbou pod menom Štebot v rodnom hniezde. Verše M. Rúfusa recitovali: deti z MŠ, žiaci ZŠ, študenti Evanjelickej základnej školy a Ev. gymnázia v Liptovskom Mikuláši, Katka Žemberová, Zuzka Staroňová, pán farár Pavlík, dr. Soňa Barániová a ing. E. Vadovický. Program moderoval Dušan Migaľa. Na husliach zahral Marek Palaj a koledy zaspievala Ženská spevácka skupina obce Závažná Poruba pod vedením J. Vadovického.

Starosta P. Baráni prečítal pozdravný list od veľkého rodáka a oznámil jeho rozhodnutie: darovať svoju polovicu nehnuteľnosti - rodného domu a príľahlej záhrady obci Závažná Poruba, keďže obec plánuje vytvoriť v tomto dome informačné centrum a literárne múzeum Majstra Milana Rúfusa.

-dm-

Dve otázky pre Milana Rúfusa

Keď zaklope na srdce vlúdne slovo, obyčajne z toho máme naše malé súkromné Vianoce. Kto vám urobil v poslednom čase radosť, koho ste potešili vy a čo hovoríte na to, že vaša najnovšia básnická zbierka Báseň a čas je tým, čo vo veľkom rozsvetuje svetielka tepla v iných ľudských srdciach?

Kedysi som povedal, že mužovo starnutie je pozvoľným návratom do matky. Pri mojom veku je radosťou už aj vďačnosť za to, že som. Radosť z bytia, ktoré mi predtým pripadalo ako samozrejmé, no teraz to cítim ako milosť. A tak mi robí radosť ranné purpurové slnko, keď sa vynorí nad obzor východnej roviny, či keď v zime, presne o pol štvrtej, rovnako šarlátové, zapadá za kopce nad rakúskym Bergom. Nemôžem si pritom nespomenúť, že presne takto vyzerala v zime za chlapectva moja hodina medzi psom a vlkom. O pol štvrtej som chodil vsypať kravke v maštali prvý filpas sečky. Slnko takto presne zapadalo za Poludnicu a na druhej strane obzoru stačilo dočervena ofarbiť posunutú čiapočku Kriváňa, ktorý v tej chvíli vyzeral ako svätý Mikuláš. A čo moja kniha? Knihy majú dnes svoje osudy, mimo želania ich autorov. Osud dieťaťa, aj keď rodiča vie poznačiť, nie je určený rodičom.

Narodenie Božieho dieťaťa so sebou prináša pevnejšie zomknutie rodinného kruhu. S kým vy privítate jeho príchod? Zabúdi vaša básnická duša aj domov na Liptov, kde ste sa takisto v decembri, narodili, alebo sa tam ešte vyberiete aj osobne, lebo výnimočné situácie prajú výnimočným stretnutiam.

Na Vianoce budem s mojimi dievčatami, ktoré sú mojím osudom. Jedna sa volá Magda, druhá Zuzanka.

Obraz Závažnej Poruby s Poludnicou visí nad mojim pracovným stolom, nemôžem teda nezablúdiť tam, kedykoľvek niečo robím. Avšak osobne sa tam už nevyberiem, už nemám na to. A bojím sa, aby ma príliš neranil pohľad na prázdny dom môjho kedysi tak šťastného detstva.

Dve otázky položila redaktorka Mária Miková, redaktorka Slovenky. (Slovenka, č. 51, 2005)

Drahí moji rodáci,

zhromaždili ste sa tu, aby ste bilancovali, presne tak, ako to robím ja, moju doterajšiu cestu.

Ďakujem Vám všetkým, ktorí ste sem prišli, aby ste sa za tou mojou cestou spoluobzreli. Úsek tej cesty, razenej pod materinskou starostlivosťou Poludnice, navždy bude patriť k tomu najkrajšiemu. Nad mojim pracovným stolom visí jej obraz. Ako od Rakytovice po Rohačku, akoby krídlami kvočka – chráni moje rodisko. Kedykoľvek si za ten stôl sadnem, priberá do svojej ochrany aj mňa.

Ešte raz Vám d'akujem a pozdravujem Vás. A o mojej človečej ceste Vám pošlám túto báseň.

Váš

Milana Rúfusa
Bratislava, 9. decembra 2005

Básnik s rodičmi (1970)

11/09/05 "Cesta" Igor Rumanský

Ilustrácia: Igor Rumanský

Cesta

Milan Rúfus

*Hlučný deň stíchol zas.
Strom života vždy nešumí.*

*Počul som v sebe hlas:
„Stvoríme svoju cestu my,
či cesta tvorí nás?“*

*Kto že je autor autora?
On sám, či to, čo koná?*

*Vedomie seba? Pokora?
Čo z nich je zo zákona?“*

*Upokoj ten hlas. Netreba
ti lámat' Božiu vôľu,
nemúdro deliť od seba,
čo Boh tu chce mať spolu.*

*Že On je strojom zákonov,
bolo ti povedané.*

*Nehýbaj teda oponou.
Tu konaj svoje dané.*

*Kde cesta, tebou začatá,
tvorí ťa. Chváli, trestá.*

*Ste také Božie dvojčatá:
Ty, sestra tvoja – Cesta.*

Pekne žiť znamená nežiť pre seba

Tomáš Miroslav Niňaj

nar. 7. 3. 1930 v Závažnej Porube
projektant, architekt, urbanista
športovec – lyžiar

šéfredaktor rukou písaného
časopisu Mladosť (1945-46)

činník evanjelickej cirkvi (ECAV na Slo-
vensku)

aktívny dopisovateľ a propagátor Porub-
ských novín

**Náš rozhovor otvorme otázkami dotýka-
júcimi sa detstva. Spomínaš si na svoju naj-
obľúbenejšiu hračku, rozprávku, pieseň
a knihu?**

Svet som uzrel 7.3.1930. Som možno ešte jediným žijúcim v SR, ktorému bol občianskym krstným otcom prezident T. G. Masaryk a druhým porubský cigán Ištván. V L. Jáne mám zapísané aj meno Tomáš. Obaja majú po otcovi legionársku históriu. Hračky som používal doma vyrobené, zbité z nehobľovaných dosák. Bol to vozík, fúrik, mlynské koleso. Nerád by som rodičom ubližoval, ale na rozprávky pri pracovnej gazdovskej vyťaženej nemali čas. Skôr som počúval zážitky z vojny, reči na zasadnutiach pašienkového výboru, urbárskeho spolku a ženské reči pri páraní peria a priadkach. Spievali sme ponajviac pri domácich pobožnostiach z Evanjelickeho spevníka. Z kníh si spomínam na Budkáčika a Dubkáčika, alebo na Tulinčeka a Bulinčeka.

**Prezradíš na seba aj nejaké detské
a pubertácke huncútstva?**

Je to moja samohana, moje negatíva? – Večer 1. apríla som išiel od školy hore domov a do každého dvora som kričal „horí, horííí“. Keď susedia preľaknutí vybehávali von a ja smejúc sa som oznamoval, že je to 1. apríl. O rok neskôr zaťažený týmto humorom som si vystrelil aj z pána učiteľa Vašku, keď sa postavil pred lavice som sa prihlásil a povedal: „pán učiteľ šnúrka z gaty vám trčí“. Za takého nahovorené hrdinstvo som dostal poriadnu bitku. Raz nás nechal viacerých z trestu poškole. Aby sme neutiekli tak nás zamkol Na mňa prišla tzv. malá potreba. Nebolo kde, - tak som zaplnil misočku na kriedu pod tabuľou. Tam som akurát dosiahol. Na druhý deň sa prezradilo kto to urobil. Dostal som na tvare miesta. Potom ešte doma. Musel som to poriadne šichtovým mydlom na potoku vydrhnúť. Meštianárske pubertácke rozličnosti boli neuvážlivé. Na Mackovie vrbe som sa s partiou prefajčil až tak, že som skončil pumpaním žalúdka v nemocnici. Na svadbe u Mateja Staroňa za pomoci ujčekov, ktorí s radosťou nás vynukovali „hriatou“ kombinovanou so zapíjaním studenou vodou z bukľahu som sa otrávený alkoholom prepracoval do mladuchiných perín. Vo Východnej počas evakuácie sme sa ťažko dostávali k vyžobraným peniazom. V kartách som so staršími väčšiu sumu prehral. Takéto moje

V ateliéri pri projektovaní v r. 1998

excesy ma viedli aj k vnútornej hanbe, seba-
kontrola a sľubom. Tak som už nikdy v živote
nehral karty, hazardné hry, nefajčil a pil
v miernosti. Všetko zlé je niekedy aj na niečo
dobré. Aké poučenie si z vybočení vyvodíme...

**Naši čitatelia poznajú rukou písaný ča-
sopis Mladosť, ktorý si redigoval v 40. ro-
koch minulého storočia. Tvojím pričinením
sa zachovalo takmer celé vydanie, je zviaza-
né a archivované obecným úradom. Spomien-
ky sú mnohokrát dôležité a majú svoj roz-
mer. Priblíž, prosím, prácu šéfredaktora
týchto novín?**

O časopise Mladosť sa už písalo. Me-
sačné periodikum sa tvorilo u nás v hornej
izbe. Atramentom, ručne v dvoch vydaniach
včítane ilustrácií. Čítal sa na schôdzach Do-
rastu evanj. mládeže a koloval po jej členoch.
Tvorili ho hlavne Dušan a Laco Kováč s
mnohými prispievateľmi. Okrem divadiel,
literárnych pásem a Ševčíkovho spevokolu to
bola naša „tvorčia činnosť“.

**Zastavme na chvíľu pri širokej téme. Štu-
dentské roky, život a práca.**

Rodičov, najmä otca som sklamal. Neo-
rientoval som sa na teologické vzdelanie. Po
rozhovoroch s Jánom Bróskom a Jánom Ju-
rečkom som si poslal cez Meštiansku školu
prihlášku na výberovú Vyššiu školu staviteľ-
skú v Prešove. Na talentové skúšky som sám
cestoval prvý raz rýchlikom. Bolo nás cez 160.
Prijímali len 36. Doma som vykladal z rebriňáka
seno do šopu, keď mi poštar ujček Kamien
doniesli oznámenie. Bol som prijatý. Koncom
augusta 1946 som aj s perinami v batohu vy-
cestoval. Tak som z porubského domu a hniezda
„vyletel do širšieho sveta“ a doň sa vracal len
príležitostne. Škola to bola ťažká. Vyučovanie
bolo celodenné, len v sobotu popoludní už nie.
Systém ako na vysokých školách. Len sa pred-
nášalo, zadávali sa práce a ku koncu štvrtroka
boli skúšky, testy a odovzdávanie prác. Matur-
oval som v roku 1950 už len s ďalšími dvad-
siatimi. Len traja sme mali po dvadsať rokov,
ostatní už boli oveľa starší, ženatí aj s deťmi.
Profesori mali svoje kabinety. V tretom roční-
ku som už pomáhal pri projektovaní.

**Je známe, že šport máš v krvi od mla-
dosti. Lyžovanie je tvoj koníček. Ide o lyžo-
vanie rekreačné alebo súťažné? A čo vojen-
čina?**

Prvé zjazdové lyže boli vyhobľované
z brestu doma. Ohnutie špicov sa realizovalo
v paráku pri varení zrádla ošipánym. Bakne
boli vyrezané z plechu, viazanie z domácich

remencov. Kupované lyže som už mal
v Prešove. V Porube sme boli samoukmi. Na
vojenčine v Chomutove (s Milom Jurečkom,
Vladom Valentom a Milom Staroňom u „ka-
nonierov“) som bol odvelený do krásneho
kraja Rokytnice v Orlických horách. Bola to
škola pre dôstojníkov v zálohe. Armádny
majster v behu na lyžiach kpt. Netopilík si ma
vybral do skupiny pre tréning behu na
lyžiach. Tam som sa zúčastnil pretekov
v hladkom behu a tiež Sokolovských na 20
km (terajší biatlon s voj. puškou). Po návrate
z vojenčiny som si priniesol aj výstroj
a trénoval som v Porube, ale hlavne v okolí
Žiliny. Započal som v športovej činnosti cez
TJ Slovan Malá Fatra v Žiline. Aj ako funkci-
onár lyžiarskeho oddielu. V Porube sa už be-
žecké a zjazdové lyžovanie prudko rozvíjalo
cez plejádu nadšencov. V Žiline som stretol
na bežecké a zjazdové turistické tiež súťažné
mnoho odborníkov. V zjazdom som odly-
žoval takmer všetky svahy v ČSSR,
v zahraničí v BER na Borovci, Vitoši, v RER
zjazdovky v Transylvánskych Alpách, v PER
Zakopané a v ZSSR na Kaukaze pod Elbru-
som a v Dombajskej doline. Pred í po revolú-
cii to boli svahy v Rakúskych, Talianskych
ale najviac po strediskách Francúzskych Alp,
kde je „super“ lyžovanie a nad 70 rokov do-
pravné zariadenia zdarma. Pretekal som
v zimných bežeckých i zjazdových pretekoch
Inžiniersko projektových organizácií na Slo-
vensku. Z nich mám aj medaily, diplomy. Robil
som na dvadsiatich ročníkoch medzinárodných
pretekov SKI INTERKRITÉRIUM VRÁTNA
vo výbore, kde som mal na starosti propagačnú
komisiu. Keď bilancujem bežecké preteky, tak
som absolvoval najmä ťažké, a to 19 ročníkov
Bielej stopy SNP, 5 Krkonošskej sedemdesiat-
ky, 8 Jizerskej padesátky, 4 ročníky Štrbské
pleso – Žiarska dolina a turistické prechody po
Javorníkoch, Kysuckej vrchovine a vybehaných
stopách v okolí Žiliny. Organizoval som na jar
a v jesene dvojdnové prechody vysokohorskej
turistiky. Bolo to 28 podujatí doma a tiež v BER
výstupom na Pirin, Rígu, Vitošu. Lyžujeme
a myslím si, že dobre celá rodina včítane vnú-
čat. Synovia, najmä Paľko si zapretekali aj na
svahoch Opaliska. Lyžovanie bralo a berie veľa
peňazí. Bolo doménu môjho športového živo-
ta. Vďaka manželke za tiché, trpiteľské tolero-
vanie záľub. S nadšením ich ani nemohla prijí-
mať. Bolo toho veľa.

**Závažnej Porube je z televízie veľmi zná-
my Tvoj syn Peter ako talentovaný muzi-
kant a dirigent. Možno v krátkosti predsta-
viť Tvoju celú rodinu?**

Starší syn Paľko narodený za pomoci ba-
bice tetky Jurečkovie v Porube ukončil štú-
diá na VŠDS v Žiline a pokračoval postragu-
alnym štúdiom na VUT v Prahe so zameraním
na všetky zdroje vykurovania. Svojim podpi-
som a pečiatkou garantuje projektovanie vo
vlastnej firme SAVE aj práce ďalších zamest-
nancov. (V súčasnej dobe je to zásobovanie
teplom závodu KIA – MOTORS). Petrik po
skončení Vysokej školy múzických umení roky
dirigoval a tiež upravoval hudbu pre Lúčnicu

a SEUK. Na Novej scéne naštudoval a dirigoval v spolupráci s Rudom Gériom operety a muzikály. Teraz je na tzv. „voľnej umeleckej nohe“ a tvorí hud. skladby, naštudovania a oddirigovania v rôznych divadlách v SR a zahraničí. Manželka učila krátko na Kysuciach, potom na Gymnáziu v Giraltovcich a po našom etablovaní sa v Žiline na viacerých školách. Aprobáciu mala biológiu a chémiu.

Netreba vari pripomínať, že povolaním si projektant a na tvom stole sa „narodili“ aj projekty viacerých dominantných stavieb Z. Poruby: futbalový štadión, dom smútku, prístavba kultúrneho domu, dom horskej služby a viaceré rodinné domy. Ako po rokoch hľadáš na stavby nakreslené Tvojím perom a vyhotovených rukami porubských majstrov?

Cez štúdiá som mal povinnú prázdninovú prax. Najodbornejšiu som mal v Rybárpoli, kde sa pod Mníchom stavali obytné domy. Boli tam vynikajúci majstri, ktorí ma nenechali sa len poneveriať, ale ťažko pracovať. Napr. ujšek Matej Beťko, ktorý mi prízvukovali, že budem raz mať stavebnú firmu, a preto musím vedieť aká je práca nádenníka, murára, tesára ťažká. K firme som sa neprepracoval, ale znalosti mi zostali. Tam sme aj s Milanom Rúfom spávali v baráku na slamených strožliakoch. Štípali nás blchy a ploštice. Keď sa ukazoval slnečný deň, presušali sme ich, mysliac si, že nám vyskáču. Na vojenčine som mal možnosť kratšie v Karlových Varoch pracovať u Vojenského proj. ústavu. Páčilo sa mi to. Po návrate domov som odišiel z Pozemných stavieb a nastúpil v roku 1953 do Proj. ústavu s názvom Stavoprojekt. Po 3-4 mesiacoch si ma k sebe vybral akademický architekt Ferdinand Čapka, ktorý vyštudoval vo Viedni. V architektonickom ateliéri som s ním sedel po tri desaťročia. Vzdelával som sa v architektonickej tvorbe a urbanizme. Teoreticky a hneď aj prakticky. Boli to veľké a zložité stavby, ako napr. Dom odborov v Žiline, bulvár, hotel v Komárne, hotel Boboty vo Vrátnej, horský hotel Popradské pleso a zložitá rekonštrukcia a prestavba hotelu Grand v Starom Smokovci, viacero admin. budov a škôl. S architektom Tónkom Chladeckým to bol hotel na Malinom Brde a ďalšie proj. riešenia. Zo samostatných prác to boli 4 kultúrne domy, 5 obchodov, 12 mat. škôl, 9 domov smútku, dom dôchodcov v Novoti na Orave, 19 chat, cez 150 rod. domov a ďalšie stavby, ktoré sú rozosiata po Slovensku. Z cirkevných sú to 3 ev. a.v. kostoly a jedna fara. V Závažnej Porube sa mi pre aroganciu moci a nepochopenie nepodarilo zabrániť v realizácii zjednodušovaniu exteriéru a aj interiéru na dome smútku. Žiaľ, spolurodákmí. Toľko som mu venoval času a pozornosti...

Ako vnímaš architektonickú tvár súčasnej Poruby z hľadiska architektonického riešenia, farby fasád, rekonštrukcie a modernizácie?

Prirodzene, prichádza trend modernizácie domov. Neuplatňuje sa kontinuita medzi starým

• Koniec marca 2000. Savojské Alpy, cez 3000 m n. m., s nevestou a vnučkou. „Lanovky som mal už zdarma“.

a novým. Prenášajú sa architektonické prvky, ktoré sú cudzie prostrediu a okolitej zástavbe. Sú to oblúky, segmenty nadpraží, vikiere, strhávanie fasádnych ozdobičiek atď. Nová výstavba je poznačená tzv. eurodomami nehodiacejmi sa do podhorskej zástavby a prostredia. Pri úpravách domov sú aj pozitívne a citlivé zásahy. Ale je ich čoraz menej.

Určite patríš nielen k pravidelným čitateľom Porubských novín, ale aj k dopisovateľom. Oslovili Ťa? Čo však možno vylepšiť, čo chýba v ich obsahovej náplni?

Noviny sa vyprofilovali k dobrému kvartálnemu periodiku. Som aj ich rozširovateľom. Možno by mohli mať viac kritiky do vlastných radov cez komisie zriadené pri OÚ v oblasti spolunajzavania, starosti o veci vlastné (domy, dvory, uličky, predzáhradky atď.) a verejné v skrášľovaní, ekológii v rôznych aspektoch.

Máš blízky vzťah k evanjelickej cirkvi zakódovaný kresťanskou výchovou, presvedčením a celou životnou cestou.

Inklinoval som vždy k filozofii a náboženskej literatúre. Je to môj duchovný zápas o poznávanie transcendentného Boha. Vzdelanci mali a aj dnes majú s vierou veľa problémov. Ale to je po tisícročia zápas slobodného myslenia. Aj u vedcov, spisovateľov, intelektuálov. (Vid' napr. aj Hovory so synom M. Rázusa). Som rád, že sa ocitám v reformovanej cirkvi J.Husom, M. Lutherom, F. Melanctonom, J. A. Komenským ktorí ju REFORMÁCIU (31.10.1517) jedine SLOVOM BIBLIE poľudšťovali, humanizovali, zbavovali kňazských, pápežských a koncilových deformácií. Učenie cirkvi ma udržia v peripetiách života v ohraničení orientácie a konania. Nostalgiicky sa hlásiť s hrdosťou na osobnosti, históriu, ponížovanie a zápasy nepostačuje. Svojimi danosťami a možnosťami pomáham ako presbyter v Žilinskom cirkevnom zbere a Turčianskom senioráte. Aktivizujem sa v Spoločnosti evanjelickej inteligencie, Spolku Martina Rázusa, aj so synmi akcionár vydavateľstva Transcius, chodím do spevokolu starších a v Nadácii J.A.Komenského stanovenú v roku 1991 Synodou pre celú ECAV sa ako predseda s členmi predstavenstva usilujem o znovuoživovanie cirkevných škôl, hlavne obstarávaním milodarov a ich rozdeľovaním na potreby audiovizuálnych zariadení, vybavenosti učebnými pomôckami. Tak sa nemám času

nudiť.

Dni sa už ponáhľajú do Vianoc. Akú podobu majú Vianoce v rodine Niňajovej?

Rodinu a dobré vzťahy v nej považujem za prioritu denného života. Odchovaní sme na tolerancii, pochopení aj druhých. Sme možno aj prímerane šťastní. Synov máme pracovitých (hádam aj úspešných), nevesty, vnučatá a svatovcov veľmi dobrých. Usilujeme sa o dobré spolužitie aj so široko rozvetvenou rodinou

manželky v Šariši. Vianočné a Novoročné sviatky sú predovšetkým poznačené krásnymi stretnutiami.

V jednom Tvojom príhovore na pôde ev. kostola v Z. Porube si uviedol, že vŕšade vo svete hovoríš o tom, že pochádzaš z najkrajšej dediny na Slovensku. Čím meriaš krásu a veľkosť rodnej obce?

Sprevádzal som mnohých mojich kolegov. Ak sme cestovali niekde autobusom prechádzajúc popod nadjazd, stávali a Porube sa poklonili. Ona je naozaj krásne položená a rozvinutá v údolí od Brodku až po Laštek. Má dobrú kompaktnú urbanizáciu, občiansku vybavenosť, zaujímavú históriu, kultúru, tradície a folklór, ktoré snažením sa usilujete sprítomňovať a rozvíjať. Nie je tam stagnácia v rôznom. Naviac má úžasnú panorámu zvláňením plôch od Polčeniého, cez Dubec s prechodom do Liptova vysunutú Poludnicu ospievanú v poézii A. Plávku, M. Rúfusa, I. Laučika. Len sa zastav na Okoličianskom moste a zadívaj sa ...! Zatraktívnila by sa aj pre rozvíjajúci cestovný ruch zriadením literárneho a historického Závažného Porubského regionálneho múzea. Moja identita má krédo „byť dobrým Človekom, potom Porubänom, Liptákóm, Slovákom a až potom Svetoobčanom. Za mojich mladých čias obec vo všeličom dominovala. Asi preto, že tam boli dobrí učiteľia, rozhl'adení murári, tesári, ale aj aktívni učni a študenti. Žili tam pracovití ľudia. Nielen pre seba.

Naše rozprávanie skončíme tam, kde sme začali. Každý veľký bol raz malým. Keby si tak bol znova malým, ako by si sám sebe „vyprojektoval“ nový dar života?

Nechcel by som už byť malým. Život žijeme len jeden a zanechávame za ním STOPY. Ja som si ich neprojetoval. Prichádzali v rôznych podobách, bral som si ich. Usiloval o zmysluplnosť života. M. Rázus povedal sentenciu: „Pekne žiť, - znamená nežiť pre seba“. Tak žili moji rodičia a usiloval som sa aj ja cez vo veľkej stručnosti vyššie napísané aktivity. Občanom, cirkevnejmu zboru, obecnému úradu a existujúcim záujmovým organizáciám v rôznostiach programov a zápasov o ich realizáciu želim veľa úspechov.

Ďakujem za rozhovor.

Predvianočné a vianočné zvyky v Závažnej Porube

Vyhľadávame, uchovávame, kým všetko nezaveje čas. Závažno-porubské materiály a informácie sú získané od informátorov, z ktorých žiaľ už mnohí nie sú medzi nami: Zuzana Štrkolcová, Eva Jambrichová, ženy na páračkách u Pirohov, Zuzana Rúfusová a ešte žijúce Anna Barániová, Zuzana Kulhavá a mnohí ďalší. Patrí im za to nesmierne vďaka.

A je tu predvianočný čas – advent. Aj v minulosti sa začínal 25. novembrom – Katarínou, potom Ondrejom 30. novembra, Mikulášom 6. decembra, Luciou 13. decembra až prišiel ten najočakávanejší deň 24. december – Štedrý deň. V Porube mu hovorili aj Hody (v niektorých dedinách Liptova bol zvaný Viliou). Keďže tieto dni boli opradené a sprevádzané rôznymi poverami, kúzlami, čarami, hovorilo sa im „strigónske dni“

Katarína – 25. novembra

pranostiky tohto dňa: Katarína na ľade a Vianoce na blate, ak hus na Katarínu po blate chodí, na Vianoce po ľade, v snehu sa brodí. Na tú sv. Katarínu schovajte sa pod perinu!

Keďže týmto dňom začína sa Adventný čas, v tento deň vždy bývala „Katarínska zábava“, ktorú organizovali obyčajne mládežníci, lebo pre nich sa končili večery zábav a hier, končili sa priadky, páračky a začínali dni plné vážneho rozjímania, očakávania čohosi tajomného, radostného, čo má prísť.

Na zábave nemohli chýbať typické porubské tance „na dva kroky“ – na pesničku „Zasadiu som čerešničku...“ potom „japančardáš“ a začiatkom 20. storočia (po 1. sv. vojne „Šimi, šimi“). Medzi organizátorov patrili aj dievčatá, ktoré sa delili podľa veku do vrstiev. Každá vrstva mala svoju prezývku „zásmažky“, „ostice“ a pod..

Ondrej - 30. november bol ďalším „strigónskym“ dňom, mal hlavne dievčatám na základe rôznych kúzel a čarov vyjadriť, kto bude ich ženichom – čím bude – to zistili tým, že sa každá vrstva zišla vo svojom „kúdelnom dome a tam liali olovo“ – do lavóra so studenou vodou cez kľúčik. Do akej podoby sa vytvarovalo, mal byť ich nastávajúci napr. ak podkova – mal byť kováčom, ak šablňa vojakom, ak koleso mlynár, ak S – mala ostať starou dievkou, ak palica mal byť žobrákom a pod.. Pri tom odriekali: Ondreju, Ondreju, na tvoje meno olovo lejú, dajže nám, Ondreju, znati, akieho budeme muža mať?

O polnoci sa dievčatá vybrali – triasť ploty (v tom čase drevené, alebo prútené - lesy) a odriekali: „Plote, plote, trasiem ťa, svätý Ondrej, prosím ťa, dajže mi, Ondreju, znati – z kadeľže budem muža mať?“ Z ktorej strany sa ozval štekot psa – odtiaľ mal byť jej nastávajúci. Takto dievky verili, že meno Ondrej môže ovplyvniť ich osud – Ondreju, Ondreju, tvoje čary zaberú!

Mikuláš – 6. december - obdarúval deti podľa zásluhy. Staršie deti do školy z nich vybral pán učiteľ, preoblečené za Mikuláša (v Porube v bielej alebo červenej papierovej čiapke) v dlhom kožuchu alebo bielej košeli s bakoľou, anjel a čert chodili po domoch, vinšovali a deti im spievali:

*Mikulášku, dobrý strýčku,
modlím sa ti modlitbičku,
zlož tú svoju plnú nôšku,
daj nám z darov tvojich trošku,
či konička medového,
či koláčka makového
veď ty, strýčku Mikuláš,
mnoho dobrých darov máš.*

alebo:

*Tu máš, Vavro, ten koláč,
čo doniesou Mikuláš
Mik-Mik-Mik-Mik-Mikuláš.*

Deti hovorili:

*„Mikulášku bratku,
vezmi si ty Katku,
čo ti bude varievati
šošovičku sladkú!“*

V tento deň sa v škole obyčajne robili besiedky s programom a vykoledované jabĺčka, oriešky, cukríčky pán učiteľ rozdal všetkým deťom, aby vedeli, „že to ich Mikuláš obdaruvav“.

Doma si deti na noc dávali do obloka vyčistené topánky, kapce a „Mikuláš“ im cez noc niečo „nadeliu“ – dobrým deťom: jabĺčka, oriešky a neposlušným (korbáč, varechu, švábku, uhlie a pod.)

Lucia – 13. december – tento deň patrilo dievčatám. Odpoľudnia začali skupinky dievčat oblečených do bieleho (plachta + biela šatka na hlavu) po dedine „s husím kriekom a vymetať šetky vyháňať šetkých zlých duchov, šetky choroby z každieho domu“ tváre mali zamúčené múkou, nesmeli rozprávať. Za tento dobrý skutok im gazdiné dali odmenu: jabĺčka, slaninku, klobásku, zbožie, švábky (to im poslúžilo na „Štefanskú zábavu.“ Dievčatá verili, že aj tento deň im predpovie osud, splní im ich túžbu a predpovie im, koho budú mať ženicha a preto:

v tento deň si napísali 13 lístočkov s menami chlapcov. Na jednom musela byť „stará dievka“. Každý deň až do Štedrého dňa jeden spálili a „kto im ostau, ten mau byť“ ich nastávajúci. Lístičky nesmela nikomu ukázať, ani sama sa nesmela pozrieť, iba na ten posledný.

Každá dievka si ľavou rukou vybrala z darovaných jabĺčok jedno a každý deň doňho zahrýzala. Na Štedrý večer cestou do kostola ho dojedla celé, z ktorej strany sa ozval pes - tam sa vydá.

Štedrý deň – 24. december

v Porube zvaný Hody, niekde aj Vília.

Nebol to iba veselý a radostný deň, ale deň plný očakávania, hovorili mu aj „osudový deň“. Ľudia aj v Porube mu verili, že pomocou rôznych kúziel, čarov sa dozvedia najdôležitejšie udalosti, ktoré ich v budúcom roku očakávajú. Aká bude úroda, zdravie, počasie, vydaj, ba i smrť. Všetky práce v domácnosti, okolo statku sa vykonávali podľa určitých pravidiel.

Už od rána sa muselo postiť, nejedlo sa vôbec nič. Deťom hovorili: „ – ak vydržíš, večer uvidíš zlaté prasa! Celý deň sa v dome varilo, vypekalo, ale jesť sa mohlo až keď sa prišlo z kostola. Aj stolovanie a rôzny druh jedál mal v tento večer svoj zaužívaný poriadok, pretože každé jedlo malo svoj symbol a bolo niečím výnimočné peniaze pod obrusom - veštili bohatstvo v dome cesnak – zdravie oblátky s medom – radosť, šťastie jabĺčko – predurčovalo dĺžku života opekance s makom – „lokša“ bohatstvo, veľa statku.

Cestom, z ktorého piekli opekance – lokšu natierali stromy v záhrade, aby dali bohatú úrodu.

Z každého jedla sa muselo odniesť aj statku, aby sa ho žiadne choroby nechytali. Niekde sa hádzal pri večeri aj hrach do kútov a veštili spolupatričnosť a zdravie rodine.

Pranostiky

Kto v deň Štedrého dňa ráno kýchou, mau sa dožiť vysokieho veku.

Požičanie predmety sa ráno miseli vrátiť, lebo by sa aj majetok rozpožičau. Nohy stola boli obopnutie reťazou, aby sa rodina držala a bola pospolitá a súdržná. Črepy v tento deň veštili nešťastie v rodine. Na klinci nesmelo nič visieť, lebo to veštilo nešťastie v rodine.

Po večeri sa deti a mládež rozbehli po dedine po „spievaní a vinšovaní“.

koleda:

*Dajteže nám dajte,
čo nám máte dať,
lebo nám je zima
pod obločkom stáť!
Máme malie kožuščky,
oziaba nás v paľúščky.
Dajteže nám, dajte,
čo nám máte dať.*

*Vyšla hviezda na kraj sveta
osvietila i pou sveta.
Nebola to hviezda jasná,
ale bola panna krásna.*

*A vy smutní, neveselí,
či ste dieťaťko videli,
ba videli, ba videli
v tento sviatok pri večeri.*

Vinše :

*Vinšujem smele, šetkým vesele
sedliakom vrece
plní na plece,
pastierom kaše
a kravám paše,
sviniam žaludu,
nech tučnie budú.*

*Prajem vám veselie sviatky,
aby vaše dievky boli dobre priadky
Prišli sme gu vám zaspievať,
zdravia, štestia zavinšovať,
nech sa vám vždy dobre darí
a nech vás obídu čary!*

*Vinšujem vám tieto hody,
by ste mali toľko mlieka
ako vody
a smotanky plnie dbanky
a masielko ako kvet
dajte dačo, a to hned!*

*Idem vám vinšovať,
neviem ako začať.
Ešte som maličký,
neviem rovno kráčať.*

*Budte zdraví hospodári,
to vám vinšujeme
za tie dary, čo ste dali
pekne ďakujeme.*

*Najprv vám vinšujem učenlivé dietky,
by na vašu radosť, vyrastali šetky,
aby nefajčili, pálenku nepili,
aby vám – rodičom starosť nerobili.*

*Ďalej vám vinšujem mier vo vašom dome,
by ste vedno žili, sťa plody na strome.
Aby práca bola pre vás potešením
a omyly iných – poučením.*

Denník Michala Agneta z frontu I. svetovej vojny (1914-1918) a zo zajatia v Rusku

... pokračovanie z predchádzajúceho čísla

Prvá svetová vojna trvala štyri roky. Do vojny vstúpilo 30 štátov s 1,5 miliardou obyvateľstva. Slovenski vojaci bojovali v rakúsko-uhorskej armáde. Táto armáda mala na ruskom fronte katastrofálne straty (250 tisíc mŕtvych, 100 tisíc zajatých). Muži z Liptova narukovali k 67. pešiemu pluku a k 9. honvedskému pešiemu pluku. V tejto vojne padlo aj 42 vojakov zo Závažnej Poruby.

Večer okolo 10 hodine sme i ten plac opustili. Šli sme celú noc, iba nad ráno sme prišli tam, kde nám už bolo obecané, tam v takom krásnom žite sme sa zakopávali.

Deň sa nám len tak minul, robiť sme nemohli, lebo Rusi boli nablízku, že by dako nás zbadali. Celý deň sme nedostali nič jesť, iba potom večer okolo 10 sa nám dostalo po troche mináže. Zo stredy na štvrtok v tú noc 10. augusta sme robili celú noc. Ráno o 3 doviezol kuchár kávu, šli sme po ňu. To sme v pokoji užíli.

Potom okolo 4 hodiny tam na ľavom boku od nás začali Rusi napredovať, tak i my, čo sme si mali ísť po nočnej práci odpočinúť, sme dostali rozkaz tie zákopy obsadiť.

Do jedno 7 hodiny ráno na nás nič nestrieľali, ale potom z boku začali na nás páliť. Ó bože môj, to bol strašný boj! Tam zo šrapnelov tak bili na nás, ja som si už myslel, že nás tam so zemou zmieša. Bol som vtedy celkom pripravený na smrť.

Bolo ráno okolo 8 hodiny, nepriateľ ustavične strieľal. Ani neviem, iba keď mi odrazu do nohy taký kúšтик z granáta. Ostal som ako omráčený, nevedel som potom čo mám robiť v tej veľkej bolesti. Ale potom mi trochu stúplo. Zhodil som zo seba rištung a ťahal som sa na bruchu cez jeden hrach, najmenej tak ďaleko ako u nás z Dielu do Brestovej. Tam som našiel našich sanitérov, tí mi nohu zavili. Teraz mi už iné nezostávalo, len čakať čo bude ďalej. Ale oheň neutichal. Už bolo po obede zo dve hodiny, tak som sa odtiaľ pobral a na rukách a na kolenách som išiel na náš hilz plac (Hilfsplatz-miesto pomoci-obväzisko). Už som hodný kus zašiel, ale potom naši, ktorí ešte zostali pri živote robili rickug (Rueckzug-ústup), tak nepriateľ ich videl. Tak potom tak začal biť z kanónov, gverov, aj mašingverov.

Vtedy som už myslel, že už tam musím život položiť. Ale som sa utiahol do jednej priekopy a tam som čakal kým tí odišli. Potom mi už inšie nezostávalo, len zasa ísť nazad, odkiaľ som prišiel.

Po ťažkej mojej ceste som ja dostal do jednej dediny menom Harodest(?). Tam ma ruskí vojaci obživilí. Doniesli mi chleba, jabĺčiek i čaju. Tak som si už tam kus oddýchol. Potom nás zobrali na voz a na ruský hileplac nás doviezli. Tam mi ranu zavili.

Bolo nás tam už mnoho a dostali sme večeru. Najedol som sa do sýtosti.

Potom nás odtiaľ na vozoch vezli, za dva dni sme išli ku jednej štácii menom Baraž. Cestou sa nám dobre vodilo. Tí obyvatelia galiciánski nám dávali všeličo. Hlad som veru nemal.

V meste Barazu sme čakali 4 dni kým sa transport nazbieral. Tam nám tiež nosili tí ľudia veľmi moc všeličoho. A tak sme konečne 16. augusta sadli na cùg a sme išli cez Tarnopol a prišli sme do Podrolociska. Tam sme už našu hranicu opustili. Odtiaľ sme išli 2 dni a 3 noci do Kieva, tam sme boli 2 dni a 2 noci a odtiaľ sme išli 3 dni a 2 noci. Do Moskvy som prišiel 25. augusta.

V špitáli v Moskve sme boli 4 dni a tak 25. augusta sme zase išli preč. 30. augusta som sa dostal do špitála v Nižnom Novgorode. 6. septembra sme dostali každý jeden maród po 3 ruble. To sa mi veru dobre zišlo, lebo som už z peňazí vychodil.

V špitáli bolo obstojne. Odišiel som zo špitála 24. novembra do mesta Nižného Novgorodu. Tam bol taký starý zámok, nuž tam bol transportový dom. Tu veru bolo dosť plano. Mináž iba voda samá, kaša celkom hlúpa, čaj sa nemohlo dostať. Boli sme takí ako otrávení. Chleba bolo dosť. Potom sa trochu polepšili. Na sviatky sme dostali my, čo sme boli ranení po rubli aj 20 kopejok. To mi tiež dobre zišlo, lebo peniaze sa míňali, ale ja som ešte vždy mal pár kopejkov.

Na vianočné sviatky sme len tak dostali fasung ako v hociktorý deň. Veru som ich v smútku strávil, keď som si pomyslel na svoju domovinu. 6. januára 1917 roku sme dostali od Červeného kríža dary. Ja som dostal jeden pár topánok, 1 nohavice, 1 pár prádla aj jednu deku. Tak som bol už zaopatrený dosť dobre a tak konečne 17. januára 1917 sme z toho lágra odišli. Šli sme 4 dni a päť nocí po mašini. Na ceste sme dosť všeličo skúsili. Dostali sme na deň 25 kopejok na kost a funt chleba tam po štáciach stál 30 kopejok.

Tak sme sa 22. januára dostali na miesto do mesta Narovciat Penzijská gubernia(?). Tu sa mináž lepší ukázal. Kaša bola dobrá, aj chlieb iba že čaj sme nefasovali. Ten sme si museli kupovať.

Mesiac február som bol maród, hrdlo ma bolelo aj horúčku som mal. Mesiac marec som už bol v lágri nazad. Už mi bolo lepšie.

V apríli sa nám mináž zhoršil. Mäso sme celý marec nedostávali, iba s olejom sme jedli a v apríli už ani kašu ani čaj nedostávali. Veru to bol smutný život na takom koste. Potom už mäsa nebolo a tak sme hrach a šošovicu jedli.

Od mája dostávame miesto dva a pol funta chleba len poldruha. 5. júna bol kozul v lágri. Dostal som mantel, blúzu, nohavice, čiapku, pán onuciek aj pár prádla.

K peniazom človek len tak prišiel, keď dačo predal z mondúra. Ja som na bagandže dostal doplatené 8 rubľov. Potom som deku predal za 7 rubľov, nohavice za 7 rubľov. Mantel som predal. Dostal som zaň 23 rubľov. Tak som bol vždy pri peniazoch.

Konečne 7. júla 1917 sme šli na robotu s jedným firerom ku jednému hospodárovi. Roboty bolo dosť, ale sme malí obstojný kost. Ráno bolo treba veru včas stávať, lebo ten hospodár mal sklípok aj čajovňu. Tam som robil u neho do 10. januára 1918 roku. Bol som za 6 mesiacov tam, ale potom sme počuli, že v lágri majú slobodu, tak sme odišli. Cez zimu sme sa všeliako živili, lebo chleba sa už nič nedostávalo. Chodili sme po meste drevo píliť. Dostávali sme dobrý kost aj po rubli na deň. Mohol ísť človek kde len chcel, nikto sa nestaral o to, že my sme zajatí. Mali nás tak radi ako svojich ľudí.

Len že teraz už bolo čoraz horšie. Národ sa len žobraním, chlebom živil. Sprvu ešte dávali, ale teraz už nie, lebo im to bolo dosť vyše 1000 tisíc národa živiť.

Z božej pomoci 12. mája 1918 som bol uznaný pri komisii ako poloinvalid. To bolo v sobotu a v nedelu poobede sme už išli na železničnú štáciu 22 vierst. Moju radosť som nie hoden opísať. Keď som išiel, preto nič nebolo, že som mal otlaky na nohách, len som stúpal. Tak sme prišli ku našim večer okolo 6 hodiny a hneď nás aj do vagóna podelili, do jedného po 45 chlapov. To sme boli vo tri rady, jedni dolu, druhí v prostriedku a tretí pod samým vrchom.

Tam nám bolo veru dobre. Mali sme strožiaky, plachty aj deky. Vyspať sa mohol každý dosť a mináž sme dostávali – ráno 3 kúsky cukru, pol funta chleba, čaj koľko chcel, na obed dobrú zupu, mäso aj kaše po troche, na večeru len zupu, ale to mohlo obstáť, lebo som mal suchárov za štvrtku, aj kúpiť si si mohol ešte dosť po Rusiji, len že veru tiež drah. Najdrahšie som platil v meste Orsi za funt chleba 4 ruble a za funt klobásky 6,5. Nuž, ale čo má človek robiť keď je hladný. Ako sme už prišli na tú zem čo Nemci od Rusov zabojovali, tam sme už viacej chleba dostávali, len že už bolo po našej slobode. Tu už bola veľká prísnosť všade. Veru škoda tej ruskej slobody, keby si ju vedel len národ udržať.

Veru je to mnoho zeme čo Nemeč má od Rusov. Za 4 dni aj 4 noci sme sa vezli kým sme ju prešli a celú cestu z Arapova(?) až do Žiliny za 15 dní s malými prestávkami išli.

Do Žiliny som prišiel 27. mája. Tu nás postrihali, pokúpali sme sa a do čistého obliekli. Po barákoch nás rozdělili. Tu máme mináž veľmi slabú. Kým bolo dohánu ešte z Ruska, bolo ešte hej. Ale potom už niet ani kde kúpiť a keď dade dostal, ten čo bol prv po 4 grajciare, platil po 3 koruny. Ja som veru nechcel takú veľkú cenu platiť.

Ďalej sú tu napísané rôzne poznámky

Cestovali a stáli sme: (Čítaj v stĺpcoch, to je poradie)

Arapovo	Smolensk	Kazimiersk
Bodzojovka	Oršňa	Czakova
Penza	Minsk	Sebina
Vernadovka	Molodočno	Granica
Daškovo	Vilna	Herzianov
Kašma	Landrarova	Sibiak
Morsansko	Grodno	Osviečim
Bazevo	Bjalistok	Dziedzice
Rezan	Siedlica	Oderberg
Uzlova	Lukov	Csaca
Tula	Debnel	Žilina
Plechanovo	Radom	
Moskva	Olkus	
Viazma	Slavkov	

Na robotu som prišiel ku Ivanu Danilovičovi 5. júla 1917

S pomocou božou 12. mája 1918 roku som bol uznaný pri komisii ako invalid.

Podľa zápisok starého otca pre Porubské noviny pripravil
Ing. Bohuš Agnet

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Turistika

Predpovede počasia hlásili na horách pekne, slnečno. A tak sme sa rozhodli. Urobíme druhý pokus v Tatrách. Len sme dúfali, že nedopadneme ako minulý rok, keď sme miesto tatranských štítov videli len hmlu a dážď.

28.10. sme sa nabalení viezli diaľkovým autobusom do Starého Smokovca. Odtiaľ lanovkou na Hrebienok a potom už pešo na Zamkovského chatu. Slniečko krásne svietilo, viditeľnosť bola perfektná a my sme obdivovali nádhernú prírodu. Na chate sme sa posilnili teplou polievkou a kráčali ďalej na Rainerovu chatu, kde nás milo privítal chatár ujo Petras a na pamiatku sa s nami odfotil. Čas rýchlo ubíhal a museli sme sa ponáhľať späť na lanovku. Síce sme ju nestihli a išli až ďalšou, ale vôbec nám to nevadilo. Neplánovane sme sa autobusom odviezli do Popradu a odtiaľ vlakom do Okoličného, kde už v autách čakali ochotní rodičia a pozvážali nás do Poruby. Domov sme prišli poriadne unavení, ale aj spokojní, že druhý pokus nám na 100% vyšiel.

vychovávateľka Judita Jančiová

Aj tohto roku sme boli na turistickom výlete vo Vysokých Tatrách na Zamkovského chate. Prišli sme do Starého Smokovca. Pani riaditeľka nás tam už čakala. My sme prišli zo Závažnej Poruby autobusom. Bolo pekne počasie a my sme sa viezli lanovkou na Hrebienok. Išli s nami aj niektorí rodičia. Na chatu sme vyšli po mohutnej skalnej moríne. Tam sme si zjedli desiaty a kúpili kapustnicu. Napokon sme sa pobrali dolu dolinou. Ešte sme sa zastavili na Rainerovej chate. Bol to vydarený výlet.

Jakub Orvoš, 4. ročník

Mikuláš

Mikuláš chodí 6. decembra. U nás doma sme si vyčistili topánky. Nahovorili sme aj mamku a ocka, lebo sme im kúpili pekné sošky a čokoládové postavičky Mikulášov. Hodiny ubiehali veľmi rýchlo. Keď už bol večer, išli sme spať. Asi tak o 11.30 hod. nám mamka dala darčeky do topánok. Potom sme mamke a ockovi dali darčeky do topánok my. Išli do postele spať. Ráno sme sa zobudili a boli sme šťastní, že máme pekné darčeky. Aj mamka s ockom sa tešili, že mali darčeky. Teraz už vieme, že sviatok Mikuláša je taký, že nám rodičia dávajú darčeky do topánok. Vysvetlil nám to v škole aj Mikuláš – ujo prezlečený za Mikuláša, že je to iba tradícia.

Michal Agnet, 3. ročník

Na veľkej prestávke som zistil, že Mikuláš príde o 12.30. A naozaj to tak aj bolo. Keď prišiel Mikuláš, ukázali sme mu program. Ako prví vystupovali druháci a potom sme už išli my. Po nás išli štvrtáci a po nich prváci. Ešte sme sa trochu porozprávali a prišli tie vytúžené sladkosti. Nakoniec sme Mikulášovi zaspievali ešte poslednú pesničku a Mikuláš odišiel.

Tomáš Strych, 3. ročník

Tak isto ako každý rok, aj tohto roku zavítal k nám Mikuláš. Je to dedko s bielou bradou a s červeným kabátom, ktorý nám nosieva darčeky. Niekedy veľmi dávno bol najsvätejší. Na Mikuláša aj na Vianoce sa obdarovávajú blízky. Mikuláš prišiel aj do školy na piatu hodinu. Pripravili sme preňho program. Potom nám rozdal darčeky. Ale ešte predtým sme mu do pravého ucha povedali meno a do ľavého čarovné slovičko ďakujem. Pri odchode sme mu zaspievali pesničku. Keď odišiel, každý si rozbalil balíček a pozrel čo v ňom má. Mikuláš bol štedrý, lebo v balíčku bolo veľa sladkostí.

Simona Kurajdová, 4. ročník

Začalo sa to 6.12. v utorok. Ráno sme boli všetci napätí. Celá škola sa rozprávala len o Mikulášovi. Nemohli sme sa dočkať. Mali sme mať Čítanie a pani učiteľka nám prišla povedať, že Mikuláš už prišiel. Zišli sme do telocvične a pani riaditeľka nás nastrašila, že nepríde Mikuláš. Ale my sme jej neverili. Na koniec prišiel. A mal dve vrecia balíčkov. My sme mu pripravili program. Po programe nám rozdal balíčky. Bolo tam toľko sladkostí, že sa balíček skoro roztrhol. Boli sme šťastní.

Nikola Madarásová, 4. ročník

Vianoce

Tak ako každý rok k nám zavítali Vianoce. Veľmi sa na ne teším, lebo celá rodina zasadne spolu pri jednom stole. Samozrejme, že sa teším aj na darčeky, na ozdobený stromček a na bohatý sviatočný stôl. Nevieť ako príde Ježiško, lebo zatiaľ nie je žiadny sneh. Pre rodičov a brata mám už aj zopár darčiekov. Dúfam, že tieto Vianoce budú veselé a šťastné.

Silvia Málíková, 4. ročník

Na Vianoce sme sa ešte nepripravovali. Dnes sme si urobili cestu. Keď prídem zo školy, tak začnem vytláčať perníky. Máme veľa pekných formičiek, napríklad rybky, stromčeky, hviezdčky... Vždy máme veľa perníkov. Neteším sa len na perníky, ale aj na zdobenie stromčekov. Vždy zdobím najmenej štyri stromčeky. Rozmýšľam, čo by som na Ježiška chcela, no rozmýšľam aj nad darčekom svojich najbližších. Vždy, keď prídem k starým mamám, jedávam svoj obľúbený zemiakový šalát. Dúfam, že aj tohtoročné Vianoce dobre dopadnú.

Martina Kozáková, 4. ročník

Aj tento rok sa opäť blížia Vianoce. S rodičmi sa pripravujeme na pečenie medovníkov, koláčov a aj chutný šalát. Vianoce mám rád, pretože si vždy celá rodina spoločne sadne za sviatočný stôl. Na stole mávame kapra, šalát, rezne a kapustovú polievku. Po večeri ideme do obývačky a tam si nájdeme pod stromčekom darčeky. Neskôr pozeráme televízor. Dni uplynú a príde Silvester. Cez Silvester búchame petardy. Dúfam, že sa mi tieto Vianoce vydaria.

Erik Macko, 4. ročník

Milý Ježiško,

bol som celý rok dobrý. Dobré som sa učil, ako-kedy som poslúchal rodičov. Prial by som si auto-Hammer a lego-City.

P. S. Prosím ťa a prines aj niečo mojim rodičom. Ďakujem ti. Ak by si mi to všetko doniesol, bol by som rád.

Maťko Niňaj, 2. ročník

Bol som celý rok dobrý, ale dakedy aj zlý. Prosím si pod stromček auto, autodráhu, hokej, stromček, kombinézu... Ďakujem Ježiško.

Janko Mikuš, 2. ročník

ŠPORT

Po futbalovej jeseni

Pred hodnotením tohtoročnej jesene A mužstva sa treba vrátiť do vlnajšieho ročníka 2004/2005, ktorý priniesol fanúšikom futbalu dve rozdielne časti. Tá jesenná z pred roka bola sklamaním najmä s bodovým ziskom a umiestnením. Naopak jarná určite potešila všetkých priaznivcov, keď mužstvo zabralo a získalo z 39 možných bodov 29. Aj z tohto dôvodu bol očakávaný nový futbalový ročník 2005/2006. Pred jesenným štartom však bol výbor FO v ťažkej situácii. Po už spomínanej jarnej časti, v ktorej mužstvo už pod vedením Jána Plevu získalo po Belej najviac bodov a bezpečne uhralo stred tabuľky došlo počas letnej prestávky k výraznému pohybu v hráčskom kádri. Svoje odchody ohlásili Igor Vyskočáni do P.Lupče, Miro Kompíš do L.Jána, Pavol Debnár do Il'anova, Marián Kuchárik do Bobrovca a do USA odišiel Martin Macik.

Všetci títo hráči tvorili kostru mužstva a bolo ich treba nahradiť. Navyše Ľubo Račko bol v lete v Írsku a Martin Koreň v tom čase pracoval v Čechách.

Do mužstva však prišli noví skúsení hráči, ktorí nielen kvalitou doplnili káder (Peter Maťko, Marián Nízky, Martin Kováč, Michal Tomek), ale začal sa tvoriť kolektív, ktorý ťahal za jeden koniec povrazu. Jesenné prvenstvo so ziskom 27 bodov a 9 plusovými bodmi určite všetkých teší, no viaceré víťazstvá sa nerodili ľahko. Z tohto pohľadu treba vysloviť spokojnosť so zápasmi hlavne v Dražkoviach, Podbieli a Oravskej Jasenici. Naopak mužstvu nevyšli zápasy v L.Štiavnici, v Liskovej a hlavne v Dúbrave. Práve tento zápas posledného jesenného kola musí mrziť, pretože po 1. polčase sme vyhrávali 0:2 a napriek tomu súper využil v 2. polčase naše chyby a otočil stretnutie vo svoj prospech, ktoré sme nakoniec prehrali 3:2. Napriek tomu s jesenným prvenstvom pred súťažou nikto nepočítal. Toto polčasové víťazstvo je aj zároveň zavádzajúcim, pretože hráčsky kolektív spolu s trénerom a výborom FO chce toto postavenie potvrdiť aj v jarných odvetách a zabojovať o 4. ligu. O skončenej jesennej časti určite viac napovedia aj tieto štatistické údaje. V 13 kolách sme strelili 25 gólov, čo je až 6 miesto s priemerom 1,92 gólu na zápas. O naše góly sa podelili Koreň 6x, Hrbek 5x, Bocko 3x, po dva góly zaznamenali Račko, Tomek, Kmeť, Nízky a po jednom Maťko, Bereš a Kováč. V počte inkasovaných gólov sme spolu s Jasenicou a Veličnou na 2. mieste s priemerom 1 gól na zápas, keď pre nami je L.Štiavnica 0,69 gólu na stretnutie. V jesennej časti sme kopali 4 pokutové kopy, z ktorých sme 3 premenili. Jednu jedenástku proti nám kopal súper, ktorú aj využil. Všetky stretnutia v našej skupine 5. ligy sledovalo dokopy 19 380 divákov, čo je priemer na zápas 213. Našich 6 domácich stretnutí sledovalo 2250 divákov, čo znamená 375 na zápas a je to najvyšší priemer v súťaži. V tabuľke slušnosti nám patrí až 12. priečka, keď hráči videli 28 žltých karát a 1 červenú. O žlté karty sa podelili Kováč 5x, Račko 4x, Vretenár 4x, Nízky, Maťko a Bocko 3x, Kmeť, Koreň 2x, po jednej Tomek a Kováčik. ČK dostal Koreň. Vekový priemer v jednotlivých zápasoch sa pohyboval od 23 – 25 rokov. Určite aj tieto údaje veľa napovedia o skončenej jesennej časti 5 ligy. Za „A“ mužstvom nasledujú dorastenci. Aj s ich umiestnením, ktorým je 3 priečka môžeme vysloviť spokojnosť avšak určite nie s ich domácimi stretnutiami. Tento kolektív vedení trénerom Dušanom Lehotským, získal na ihriskách súperov plný počet bodov, keď 6x zvíťazil. Doma však zo 7 stretnutí len 3x zvíťazil a 4 x body daroval súperom. Naše 2 žiacke kolektívy vedie trénerske trio Beťko Jaroslav, Hladký Ivan a Bocko Dušan. Hlavne s umiestnením starších žiakov nie sme spokojní a len 6 strelených gólov v 13 zápasoch je málo. Jarná časť bude o to náročnejšia a chlapci pokiaľ chcú hrať 2 ligu aj na rok budú musieť bodovať hlavne v stretnutiach so súpermi susediacimi v tabuľke.

Z konečného pohľadu môžeme byť s jesennou časťou spokojní. Ved' po prvýkrát počas 10 ročného pôsobenia „A“ mužstva v 5. lige

zimujeme na čele tabuľky. Jarné odvetu teda sľubujú ďalšie atraktívne stretnutia, v ktorých chcú byť naši futbalisti úspešní.

Tomu však bude predchádzať určite náročná zimná príprava. Všetci veríme, že nielen futbalisti „A“ čka k nej pristúpia zodpovedne, aby sme mohli vysloviť spokojnosť aj po poslednom jarnom kole.

Pavel Šarafin, ml.

Slovo predsedu

Dovoľte mi, vážení spoluobčania, aby som sa aj ja pár slovami zmienil hlavne o mimošportových aktivitách nášho Športového klubu.

V roku 2005 sme okrem bežnej drobnej údržby našich zariadení vybudovali prístrešok bufetu na letnom štadióne, prerobili a vymaľovali sme zimný bufet pod tribúnou a vymaľovali sme fasádu tribúny.

V súčasnej dobe prebieha rekonštrukcia kúrenia na Chate Opalisko, ktorú do budúca chceme prestavať. V spolupráci s obcou vymeníme palubovku v telocvični a tiež chceme vybudovať malé ihrisko s umelou trávou, na ktoré chceme získať peniaze zo štátnej podpory. Takisto nemalou investíciou sa javí vybudovanie pomocnej tréningovej plochy smerom na Ján. Ako čítate sami, tých našich plánov je dosť, avšak bez pomoci vás, milí spoluobčania, to pôjde ťažko.

Na záver tohto krátkeho príhovoru vám chcem popriať v mene svojom, ako aj v mene Športového klubu, príjemné a spokojné prežitie vianočných sviatkov, do nového roku zaželať hlavne zdravie, šťastie a pokoj v rodinách.

Ing. Pavel Beťko

Hodnotenie jesennej časti očami trénera

R. Urbanovič

Tréner Rudolf Urbanovič prišiel do Záv. Poruby pred štartom jesennej časti a tak si myslíme, že vám príde vhod nielen zoznámenie s ním, ale aj jeho hodnotenie uplynulej jesene.

Od 27 rokov som trénoval iba seniorské mužstvá. Začínal som v Podtúrni, pokračoval v Okolíčnom, Dúbrave, Svätom Kríži, Palúdzke, Lipt. Hrádku a moje posledné pôsobisko je v Záv. Porube.

Po odchode Jána Plevu ste boli oslovení funkcionármi Záv. Poruby tesne pred začiatkom súťaže. Bolo to náročné rozhodovanie?

Určite to bolo pre mňa náročné. Prakticky rok predtým som netrénoval nikde a napriek tomu, že som mal ponuky na tréningovanie (napr. od Lipt. Mikuláša po ukončení pôsobenia p. Il'ka). Musel som ich odmietnuť. Bolo to kvôli študijným povinnostiam, pretože externe študujem VŠ, čo z hľadiska časového je veľmi náročné. Nakoniec serióznosť jednaní s funkcionármi Záv. Poruby rozhodlo o tom, že sme sa dohodli na pôsobení v tomto klube.

Prišli ste do nového prostredia. S akými predstavami a cieľmi?

Do pekného športového areálu tu v Záv. Porube som chodil často aj predtým na majstrovské zápasy. Hlavne v jarnej časti minulého ročníka mužstvo podávalo solídne výkony. Avšak tento kolektív opustilo pred jesennou časťou sezóny niekoľko dlhoročných opôr. Takže moja predstava bola hlavne stabilizovať a zosúladiť herný prejav po príchode nových hráčov. Mojm cieľom bolo vzhľadom k uvedenému pohybovať sa okolo 5. priečky tabuľky, takže súčasné postavenie predčilo aj moje predstavy. Chcem poďakovať touto cestou hráčom, ale samozrejme, aj veľmi aktívnym funkcionárom.

Letný turnaj v Poľsku bol zoznamovací nielen pre vás s mužstvom, ale aj samotný kolektív sa v tej dobe začínal formovať. Splnil turnaj svoj účel?

Tento turnaj hodnotím vysoko pozitívne. Mal kladný vplyv na bližšie zoznámenie sa s mužstvom, ale aj ako bolo naznačené

v otázke aj pre samotné mužstvo to bolo veľmi prospešné. Turnaj splnil svoj účel aj po stránke športovej, keď sme na ňom zvíťazili. Aj toto prvenstvo malo pozitívny vplyv na zvýšenie sebavedomia mužstva a jeho herného prejavu.

V čom je iný regionálny futbal v Poľsku ako u nás?

Družstvá, ktoré hrali na turnaji, boli výsostne zhruba na našej úrovni. Poľské mužstvá hrali s veľkým nasadením a v osobných súbojoch sú omnoho agresívnejší. Myslím, že v tomto nás Poliaci prevyšujú. Na druhej strane sa mi zdá, že my sme boli nielen technickejší, ale aj taktickejší. Na hlbšiu analýzu rozdielov regionálnych súťaží u nás a v Poľsku sa však z jedného turnaja dá ťažko zhodnotiť detailnejšie.

Pohyb v mužstve pred súťažou bol značný. Podarilo sa nahradiť hráčov, ktorí odišli? (Kompiš, Debnár, Vyskočáni, Kuchárik, Beňo, Macík)

Mužstvo bolo skutočne oslabené o dlhoročné opory. Prišli však skúsení futbalisti (Maťko, Kováč, Nízky, Tomek) a mladí perspektívni odchovanci (Perašín, Hladký, Harakaľ), ktorí majú pred sebou budúcnosť, ale musia na sebe ešte pracovať, aby nahradili spomenutých hráčov.

Odchod Miša Tomeka do Lipt. Mikuláša po prvej tretine jesene poznačil ofenzívnu silu mužstva – nakoľko?

Rozhodne tento odchod bol pre nás citeľnou stratou. Dovolím si tvrdiť, že keby u nás zostal, mali by sme na svojom konte viac gólov v sieti súpera a minimálne o 3-4 body viac v tabuľke.

Prvé miesto určite teší. Herný prejav však nebol v každom zápase ideálny. V ktorých stretnutiach mužstvo trénera potešilo a naopak v ktorých nie?

Aj mňa viac teší prvé miesto ako herný prejav. Pod svoje možnosti zahrlo mužstvo v L. Štiavnicí a druhý polčas v Dúbrave. Ďalšie zápasy sme odohrali proti Palúdzke a Dražkovciam.

S umiestnením vládne spokojnosť. Čo však je nutné urobiť, aby toto polovičné víťazstvo potvrdilo mužstvo aj v jarých odvetách?

Ak chceme, aby sme aj po jarnej časti súťaže zostali na I. mieste, bude to vyžadovať maximálne sa obetovanie futbalovým povinnosťami zo strany trénerov, hráčov a funkcionárov. Na jar to býva obyčajne ťažšie a zanedbanie každej maličkosti, či zaváhanie nás môže stať veľmi veľa. Myslím si, že ak chceme pomýšľať na najvyššie priečky, treba nám ešte vhodne doplniť mužstvo o ďalších hráčov.

Rozhovor pripravil P. Šarařín, ml.

Víťazný kolektív

Víťazný kolektív medzinárodného futbalového turnaja v poľskom Ostrowsku

horný rad zľava: Staroň M.- podpredseda FO, Mlynček J.- manager ŠK, Kustra M., Šarařín P.- vedúci mužstva, Nízky M., Kováč M.- člen výboru FO, Beňo M., Mikuláš J.- vedúci mužstva, Bocko D., Vretenár A., Perašín P., Maťko P., Kačur M., Urbanovič R.- tréner, ing. Pavel Beťko P.- predseda ŠK
dolný rad zľava: Beťko M., Hrbek P., Hladký M., Vozár, Puttera J., Kováč M., Harakaľ L., Harakaľ M., Kmeť M.

A mužstvo

1.	Z.Poruba	13	8	3	2	25:13	27	+9
2.	L.Štiavnica	13	7	5	1	26:9	26	+5
3.	O.Jasenica	13	8	2	3	26:13	26	+5
4.	Bešeňová	13	7	2	4	27:19	23	+5
5.	Dúbrava	13	5	6	2	28:18	21	0
6.	Lisková	13	5	4	4	22:19	19	-2
7.	Ludrová	13	5	3	5	35:25	18	0
8.	Veličná	13	4	6	3	18:13	18	0
9.	I.M-Palúdzka	13	3	6	4	18:20	15	-3
10.	Žaškov	13	4	2	7	11:20	14	-7
11.	Dražkovce	13	3	3	7	20:27	12	-9
12.	Podbieľ	13	3	3	7	20:28	12	-9
13.	Sučany	13	2	3	8	20:35	9	-9
14.	L.Hrádok	13	2	2	9	14:43	8	-10

1. Liga dorast sk.B

1.	L.M. Palúdzka	13	34
2.	L.Sliache	13	28
3.	Z.Poruba	13	27
4.	Tvrdošín	13	26
5.	Nížná	13	24
6.	T.Teplice	13	21
7.	Sučany	13	20
8.	L.Lužná	13	16
9.	O.Jasenica	13	15
10.	Vaiča	13	15
11.	Trstená	13	12
12.	Biely Potok	13	12
13.	Vrútky	13	5
14.	M.Čepčín	13	1

2. liga SZ sever

1.	Martin	13	39
2.	Ružomberok B	13	31
3.	Žilina B	13	30
4.	Námestovo	13	29
5.	Veľké Rovné	13	25
6.	Zborov n.B.	13	21
7.	Krásno n.K.	13	18
8.	T.Teplice	13	15
9.	Trstená	13	14
10.	Kys.N.Mesto	13	14
11.	K.Lieskovec	13	10
12.	Dihá n.O.	13	9
13.	Záv.Poruba	13	7
14.	Liesek	13	4

Pod'akovanie

Lyžiarsky klub Opalisko, Základná škola Záv. Poruba ďakujú za finančnú a organizačnú pomoc pri zabezpečení 35. ročníka Memoriálu Štefana Kubovčika, ktorý bol súčasťou slovenskej bežeckej ligy 2005 nasledovným firmám: Stolárstvo Piatka, Kamenárstvo Vyšňan, Gokard-Monako Grand Prix – Peter Jurečka, Firma Bukas, Elektro-Therm Milan Kováč, Daren – Ing. Málik, Cestné stavby spol. s r. o., Lipt.Mikuláš, Quiltex a. s., Stavoinindustria, ZML PS Záv. Poruba a Obci Z. Poruba

LK Opalisko

Pod'akovanie sponzorom

Aj touto cestou chceme poďakovať firmám v našom regióne, štedrosť ktorých si veľmi vážime: Vipex, Stavoinindustria, Cestné stavby, Creamer, Cyro, Technopredaj, SIPS, Elektrotherm, Pemmeva, Balux, Stolárstvo Piatka, L. Tréger, Dollis, Autodoprava Kuzma, pán Podmanický, Sweddwood, Hotel Bohunice, Igor Niňaj, Green Land, JurSport a všetkým ďalším nomenovaným sponzorom, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k činnosti nášho športového klubu.

Ing. Pavel Beťko,
predseda ŠK

Pravda o šťastí

Na olympijskom štadióne v americkom Seattli stálo na štarte deväť atlétov. Všetci boli mentálne alebo fyzicky postihnutí a pripravovali sa na štart behu na 100 metrov. Zaznel výstrel a beh sa začal. Nie každý bežal, ale každý sa snažil podieľať sa na zápelení a vyhrať.

Atléti bežali v trojiciach. Jeden chlapec zakopol a spadol, urobil niekoľko kotrmelcov a rozplakal sa. Ďalších osem ho počulo plakať. Spomalili a otočili sa dozadu. Potom sa zastavili a vrátili. Všetci ... Jedno dievča s Downovým syndrómom si sadlo vedľa chlapca a objalo ho. Spýtalo sa: – Teraz sa už cítiš lepšie?

Potom šli - všetci deväť - držiaci sa za ramená až do cieľa. Všetci diváci vstali a tleskali. A ten potlesk trval veľmi dlho. Ľudia, ktorí boli svedkami tohto momentu, o tom stále hovoria. Prečo? Pretože niekde hlboko v nás všetci vieme, že najdôležitejšia vec v živote nie je to, aby sme vyhrali.

Najdôležitejšia vec v živote je pomôcť druhým vyhrať. Dokonca aj vtedy, keď to znamená spomalenie a zmenu v našom živote.

Prebratý z EPST, neznámy autor.

Prebrala L. Sch.

Radostné a veselé

*Za dlhých decembrových večerov
akosi hlbšie vnárame sa
do svojho bytia.*

Tma predlžuje čas ...

Čas mihotavých plamienkov žitia,

Čas plných dlaní,

Čas pokory,

Čas návratov a rozjímaní,

Čas pokľakov na kolená,

taká prostá a krásna je

predvianočná neha,

tajomstvom kolied opradená,

bez pretváranky,

bez falošnej masky

s posolstvom pokoja,

znovuzrodenia svetla

a Božej lásky.

Radostné a krásne,

prijemné a šťastné,

veselé a milé

vianočné chvíle

želá REDAKCIA

Lepšie smutný s láskou ako veselý bez nej

Cítim sa mizerne. Už celé mesiace chodím ako bez života a zdá sa mi, že ďalej nevládzem. Je mi veľmi ťažko a neznesiteľne smutno. Snažím sa držať svoj ziaľ pod kontrolou a ovládať smútok, lenže vo vnútri cítim boľavé prázdno a zmocňujú sa ma pocity neovládateľného zúfalstva. Opantáva ma zvláštna melanchólia a apatia. Do očí sa mi neprestajne natiskajú slzy. Nechávam slané potôčky nech stekajú po mojej tvári. Už ich nedokážem zastaviť.

Ustavične myslím na Teba. Dni utekajú ako bláznivé, a predsa každá hodina bez Teba je večnosťou. Chýbaš mi. Veľmi mi chýbaš!

Túžim po Tvojom nežnom a hrejivom objatí, ktoré zaplavuje každý kúsoček môjho tela a naplňa ma zázračnou, liečivou energiou. Túžim sa k Tebe pritulíť a povedať Ti, ako veľmi Ťa ľúbim a čo všetko pre mňa znamenáš.

Trápi Ťa, že som stále smutná. Mrzí ma, že svoj smútok nedokážem potláčať. Snažím sa, ale mám pocit, že čím viac s ním bojujem a usilujem sa ho zbaviť, len väčšmi zosilnie.

Cítim sa nanič. Je mi veľmi ťažko a neznesiteľne smutno. Padla som do hlbokkej priepasti a nevládzem sa z nej dostať. Som na dne. Bolestné skúsenosti mi bránia prežívať rozkoš a radosť zo života. Hlavou mi pobehujú desivé myšlienky.

Smútok sa už zmocnil aj Teba. Túžime nájsť východisko, ale zdá sa, že všetko je márne.

Si pre mňa zdrojom sily, motiváciou aj inšpiráciou. Prihováraš sa môjmu srdcu milými a povzbudivými slovami. Zapaľuješ vo mne svetlo a pomáhaš mi nájsť radosť. Nechcem žiť bez Teba!

Netráp sa. Všetko sa vyrieši. Lásku nezabiješ, smútok neutopíš. Je zbytočné trápiť sa.

Vzostupy a pády patria k životu rovnako ako svetlo a tma. Duševné krízy sú obdobia, keď zisťujeme, kto sme, čomu veríme a čo je pre nás dôležité. V okamihoch depresii sa vyrovnávame sami so sebou a so svojimi problémami. Práve v takýchto chvíľach sa ponárame najhlbšie do svojho vnútra a dozvedáme sa viac o sebe a o živote.

Trápiť sa je zbytočné. Život má rovnaké cykly a obdobia ako príroda. V žiadnom z nich nemôžeme dosiahnuť úplného uspokojenia, pretože nikdy netrvá večne.

Uhnuť nájdeme aj v slovách: „Veci lásky sú vecami života. Po zime prichádza jar, po beznádeji nádej, po hrôzach noci svitá deň.“

Áno, je to presne tak. Po daždi zase slnko vychádza.

Tak už sa netráp! Lepšie je byť smutný s láskou v srdci ako veselý bez nej. S láskou prekonáme všetko. Láska nás vyvedie z údolia plaču a nárekov. Znovu vykročíme do raja.

Kiež by som bola slzou! Chcela by som sa zrodiť v Tvojom oku, skotúľať sa po Tvojej tvári a zomrieť v Tvojom náručí. Nechcem žiť bez Teba!

Iveta Ráchelová zo susednej obce

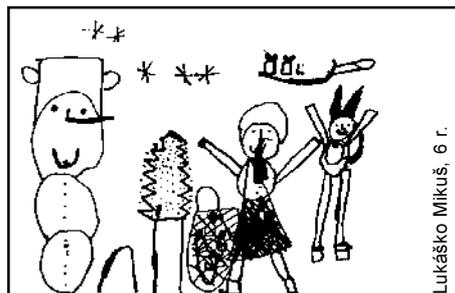
Petra Olšáková PRÍRODA

príroda často mlčí
ľudia kráčajú si v nej
sem tam si všimnú jej pôvab
a život prúdaci v nej
ona nepotrebuje slová aby
upútala

je síce na prvý pohľad nemá
ale na druhý skutočne rozpráva
zhovára sa s nami krásou lúčnych kvetín
farbou oblohy lístia

rečou blahobytu pohody
je v nej vždy dostatok miesta
pre každého nie len pre bohatého
je domovom bez stien
a tehl priestorom času obmedzeného
príroda je jedna a ani milióny
ľudských rúk by nevytvorili
to čo sama zvládla

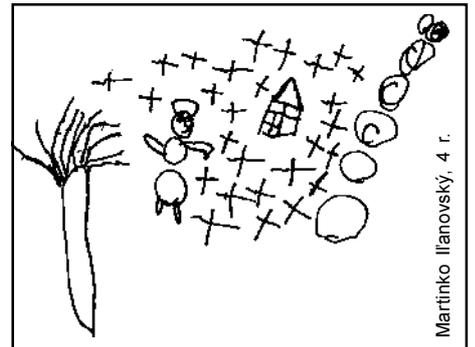
je pre nás vzorom ktorý nevidíme
je pre nás dotykom ktorý necítíme
možno ju zbadáme až keď ju nadobro
stratíme a tým všetky iskierky života zničíme

Lukaško Mikuš, 6 r.

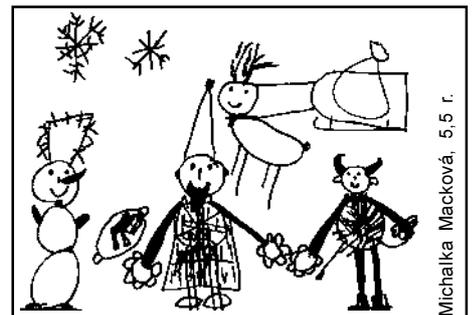
Galéria škôlkárov

Martinko Ilanovský, 4 r.

Janko Mlynček, 5 r.

Michaika Macková, 5,5 r.